

KIADÓHIVATAL TELEFON 19-77

Str. Baron L. Pop 10

SZERKESZTŐSÉG TELEFON 1-77

Ejeli telefon (nyomda) 2-02

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 1150 Lei

Félévre

Negyedévre

Egy hónapra

X évfolyam

1929 Február Szerda 6

* 5689 év Sombat 25 *

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Beterjesztették a parlamentben és szerdán meg is szavazzák a kölcsönjavaslatokat

Ma újabb minisztertanács lesz a stabilizáció ügyében. A liberális párt harcot indít a gyufakölcsön ellen. Charles Rist csak február 11-ike után foglalja el hivatalát. A kölcsön végösszege 106 millió dollár
A kölcsön feltételeinek legnagyobb részét még nem hozzák nyilvánosságra

(Bucuresti-Bukarest, február 5. Az Uj Kelet tud.) Ma délelőtt 11 órakor minisztertanács volt, amelyen Popovici Mihály pénzügyminiszter expozé tartott a kölcsöntárgyalásokról. A pénzügyminiszter ismertette azokat a nehézségeket, amelyeket le kellett győznie és részletesebben kitért a legutóbb felmerült akadályok ismertetésére, amelyek a kölcsönügylet perfektuálását késleltették. Ezek között volt például a holland és belga bankokkal fennálló korábbi vitás ügy, amelyet rendezni kellett.

A hollandok és belgák a régebbi román kölcsönkövetvények revalorizálását követelték, egy francia érdekeltség pedig követelte, hogy rendezzék Craiova város egy régebbi kölcsönét,

amelyet a háború óta nem fizetett. A függő kérdések egyrészt Popovici miniszter el is intézte, a többi pedig később fogják rendezni. A kölcsönben Franciaország 22,5, Amerika 12, Anglia 10, Olaszország 8, Németország 5, Csehszlovákia (ez még nem végleges) 5, Svájc 4, Hollandia 3, Románia 3, Belgium 2 és Ausztria 1 millió dollárral vesz részt. Franciaországban francia frankra, Angliában font sterlingre, a többi államokban pedig dollárra szól a kölcsön, amelynek összege 76,5 millió dollár. A svéd kölcsön 30 millió dollár, és 7 százalékos kamatozású. Ezt a kölcsönt semmiféle bankári jutalék nem terheli és a kibocsátása al pari árfolyamon fog történni. A kölcsön garantálására megalkadják a Societatea Romana pentru Exploatarea Chibriturilor (Gyufafabrikáló Vállalat), amelyben az állam is részt vesz.

A minisztertanács hozzájárult a kölcsönrel kapcsolatosan aláírt egyezményekhez és felhatalmazta Popovici Mihályt, hogy azokat a parlamentben beterjessze. Szerdán délelőtt egyébként újabb minisztertanács lesz.

Déli féltizenegy órakor Popovici pénzügyminiszter megjelent a reggeli tanácsülés előtt

és kétórás kihallgatáson ismertette párti tárgyalásainak lefolyását és a kölcsön feltételeit. Ezután a legfőbb törvényhozó tanács ülésén vett részt Popovici

pénzügyminiszter, ahol a parlament elé terjesztendő javaslatokat vizsgálták felül abból a szempontból, hogy nincsenek-e ellentétben az alkotmánnyal, vagy más érvényben lévő törvényekkel. Emiatt a parlament mai ülésének megnyitását három órától háromnegyed ötre halasztották, mert várják Popovici pénzügyminiszter megjelenését. Az elmúlt ülés jegyzőkönyvének felolvasása után Maniu Gyula miniszterelnök társaságában

Popovici Mihály meg is jelent a kamarában, ahol zajos ünneplésben részesítették.

Popovici Mihály hosszabb beszéd kíséretében beterjesztette az új valutatörvényre és az autonóm amortizációs pénztár felállítására vonatkozó javaslatokat. A Ház kimondta a sürgősséget, mire a pénzügyi bizottságot este kilenc órára összehívták hogy tárgyalás

alá vegye a javaslatokat. Szerdán az összes javaslatok plenáris ülés elő kerülnek és meg is szavazzák őket.

A politikai pártok csak nyilatkozatokat fognak felolvasni, de vita nem lesz.

A politikai pártoknak a kölcsönrel szemben való állásfoglalásával kapcsolatban érdekes momentum a liberális párt elhatározása. A liberálisok parlamenti tanácsa kedden délelőtt 10 órakor Bratianu Vintila elnöklétével értekezletet tartott, amelyen a kölcsön ügyével foglalkozott. Az ülés során két álláspont alakult ki. Az egyik álláspont, amelyet Bratianu Vintila képviselt, azt kívánta, hogy a liberális párt ne fogadja el a Blair-kölcsönt, a svéd gyufakölcsönt pedig deklarálja alkotmányellenesnek és úgy a parlamentben, mint a parlamenten kívül a legelősebb harcot indítsa be ellene. A

Mit várhat a román gazdasági élet a külföldi kölcsöntől és a stabilizációtól?

(Bucuresti-Bukarest, február 5. Az Uj Kelet tud.) Most, hogy a kölcsönt véglegesen realizálták az első kérdés, amely önkéntelenül felvetődik, hogyan kell majd visszafizetni a kölcsönt. Addig, amíg a megkötött kölcsönök produktívek lesznek, az állami költségvetést fogják terhelni a visszafizetési annuitások és egyéb kötelezettségek. Ez azonban semmiesetre sem jelenti azt, hogy újabb adóterhekre számíthatunk, mert a költségvetés jelenlegi formájában, valamint a Krüger-tröszttel kötött 30 millió dolláros gyufakölcsön speciális jellege módosítást nyújt az államnak arra, hogy a kölcsönök évi törlesztéseit pontosan fizesse.

Egyenlő, vagy progresszív kvóta?

Milyen kötelezettségeket jelentenek a megkötött kölcsönök? A két kölcsön összege, az eddigi hírektől eltérően, 106 millió dollár, amely után 7 százalékos kamatot kell fizetni. Nem lehet még tudni, hogy a Blair-féle kölcsön is 30 évre szól-e és milyen formában történik majd a két kölcsön törlesztése, de valószínű, hogy sorsolás után való

visszavásárlás formájában. Az ilyen természetű kölcsönök törlesztési kvótáját rendszerint úgy kalkulálják, hogy a meghitelezett állam minden évben körülbelül egyenlő összegeket fizessen vissza a kölcsön lejártáig. A háború óta Bratianu Vintila a legtöbb pénzügyi egyezményt úgy kötötte meg a külföldi érdekeltekkel, hogy az első években sokkal kisebb összeget kelljen Romániának visszafizetnie, mint a rendszer annuitás. Ez a rendszer nem felel meg a jegyzési alapon kibocsátott kölcsönöknek és azzal a nagy hátránnyal jár, hogy később túlságosan nagy terhet róna az államra, mert az annuitásokból ki nem fizetett összeget a kölcsönfolyósítók tőkésítik és így két-két kamatot kellene fizetni utána, a mely kamat maga is állandóan növekedik. Ott van például a háborús adósságok rendezésére kötött egyezmény, amelyet a progresszív annuitások rendszerére alapján kötöttek meg. Ebből az egyezményből egyre súlyosabb kötelezettségek hárulnak Romániára és egyedül csak Angliának, ahol 50 ezer fonttal kezdődött a törlesztés, később évenként 750 ezer fontot fog kelleni fizetni.

Évi 9 millió dollár

Ha a jelenlegi kölcsönöket egyenlő évi annuitásokra fogják felosztani, a kamatokkal és a törlesztési kvóttákkal együtt évente a kölcsön névértékének 8,5 százalékát kell majd fizetni, vagyis közel 9 millió dollárt, ami egymilliórd, 450 millió lejnek felel meg. Ebből az összegből le kell vonni azt a részt, a

másik álláspont, amelyet Duca és Argetoiannu tettek magukévá, abban kristályosodik ki, hogy

a Blair-kölcsönt a liberálisok elfogadják és csak a Krüger-tröszt kölcsön ellen foglalnak állást.

Az értekezleten ez az utóbbi álláspont győzött és a liberális párt szerdán ilyen értelmű nyilatkozatot fog felolvasni a parlamentben.

A román delegációval együtt Bukarestbe érkezett Paudni francia megbízott, aki a kölcsöntnyújtó bankárok részéről fogja az ellenőrzést gyakorolni, amíg Charles Rist is megérkezik. Rist, a Banque de France kormányzóhelyettese csak február 11-ikén, illetve a kölcsön kibocsátása után jön Romániába, ahol hármas megbízatása lesz: 1. Technikai tanácsadó a Banca Nationalánál; 2. a külföldi jegybankok megbízottja; 3. a kölcsönt folyósító pénzügyintézetek képviselője. Tegnap délután

a Banca Nationalánál tartott bankértekezlet nem hozott döntést a kölcsönből Romániára eső 3 millió dollár felosztásáról

és így ebben az ügyben újabb megbeszélést fognak tartani.

A lej stabilizációjával kapcsolatban, megbízható forrásra való hivatkozással a Rador azt jelenti, hogy a stabilizációs árfolyam annak a napnak a svájci frank-kurzusára lesz, amelyen a stabilizációs törvényt életbe léptetik.

melyet a svéd gyufakölcsön visszafizetésére kell fordítani, amely speciális uton nyer megoldást. Mint ismeretes, ezt a kölcsönt a gyufamonopólium átengedése ellenében kapja Románia. A gyufamonopóliumból az utóbbi években az állam körülbelül 350-360 millió lej évi tiszta nyereséget ért el. A svédok arról biztosították Romániát, hogy ezt a jövedelmet 50 százalékkal, vagyis 175-180 millió lejjel gyarapítani lehet évente, vagyis az államnak a költségvetés terhére 200 millió lejnél alig valamivel többet kellene hozzápótolni, hogy a svéd kölcsön 400 millió körüli annuitását rendszeresen fizethesse.

Nincs szükség új adókra

A 76 millió dolláros stabilizációs kölcsön annuitása valószínűleg 1 milliárd körül lesz. A lej stabilizációjával azonban az állami költségvetésben felszabadul egy 1 milliárd 259 millió tétel, amelyet évről-évre köteles az állam a Banca Nationalához befizetni tartozásainak törlesztésére. Ez a tartozás ugyanis a Banca Nationala aranykészletének felértékelése és a stabilizációval összefüggő más műveletek révén megszűnik és az így felszabaduló 1259 millió lej nemcsak a stabilizációs kölcsön annuitásait, hanem a gyufakölcsön törlesztési kvótájához pótlandó összeget is fedezi. Ilyenformán fölöslegessé válik bármilyen új adónak a behozása, sőt ellenkezőleg remélhető, hogy a kölcsönök és a külföldi magántőke beözönlésének hatása alatt az államnak módjában lesz a közterheket fokozatosan leszállítani.

A Magyar Színházban pénteken este 9-kor operette-premiérje

KISS és KIS

Vincze Zsigmondnak, „Hamburgi menyasszony” szerzőjének legújabb operettje. Premiére: Pénteken. Második előadás: Szombaton. Harmadik: Vasárnap. Negyedik: Hétfőn.

Biztosítva van a kölcsön sikere

Szigorúan bankári szempontból, a kölcsön feltételeit általában kielégítőnek tartják. A tárgyalások elhúzódásának egyedüli oka az volt, hogy időközben a nyugati pénzpiacokon, különösen pedig az amerikai piacon olyan pénzvisszonyok alakultak ki, amelyek a legkevésbé sem voltak kedvezők egy külföldi kölcsön plasztrozására. Ezért maradt a tárgyalások végére a kamatláb és a kibocsátási árfolyam megállapításának kérdése, amely mindenkor az érdekeltek piacok hangulatától függ. Nagyon fontos momentuma a kölcsön-szerződésnek az, hogy a bankárok kötelezettséget vállaltak az egész kölcsönösszeg fedezésére, tekintet nélkül arra, hogy a nyilvános aláírás milyen eredménnyel fog járni. A magánosok jegyzésére fentartott összeg aránylag kicsiny ugyan, mert a kölcsön nagyrészt a bankok veszik át és azok az iparvállalatok, amelyek a kölcsön terhére vasuti anyagot és egyéb közmunka anyagot fognak szállítani, mégis nagyon helyes, hogy Románia nem lesz kitéve annak, hogy megint úgy járjon mint 1922-ben, amikor az liberális kormány a londoni Overseas Bank utján jegyzésre kibocsátott 25 millió fontos kölcsönt csak felerészben jegyezték le. Tulajdonképpen ez a két feltétel az, amelyet gyorsan nyilvánosságra hoztak, mert a legkevésbé súlyosak, illetve egyedül ezek a jó feltételek. Egyébként ugyanis a kölcsön nagyon szigorú morális és materiális feltételekhez van kötve és csak akkor lehet a kölcsön reális értékét megállapítani, ha ezek a feltételek is ismeretessé válnak.

A bankjegyzaporítás feltételei

A legfontosabb eredmény, amelyet a gazdasági élet azonnal remélhet a kölcsöntől, a Banca Nationala bankjegykibocsátási képességének emelése és az állam belföldi tartozásainak kifizetése. Ahhoz, hogy a Banca Nationala fel-emelhesse a bankjegykontingenst, sokkal nagyobb aranyfedezetre és devizatarifalékokra van szüksége, mint a kölcsönből erre a célra szánt 80 millió dollár. Nem kell elfelejteni, hogy Románia kereskedelmi mérlegében tekintélyes deficit van és hat hónapon belül, az új termésig ezen a téren nem várható javulás. A jelenlegi gazdasági viszonyok között a lej stabilitásának fenntartása súlyos áldozatokat követel a Banca Nationalától. Az elmúlt évben is a lej árfolyamának megvédése feladást vállalt a Banca Nationala összes rendkívüli devizaforrásait, így például a Banca Comerciala Italiana által folyósított 12 millió dolláros kölcsön hozadékát, az Averescu-féle 200 millió lírás olasz kölcsönből fennmaradt részt, a petróleumfinomítók szindikátusa által

az állammal kötött szerződésért fizetett 5 millió dollárt, valamint a berlini egyezményből keletkezett 75 millió márka követelés hozadékának egy részét is. Mindezeket az összegeket, amelyeknek nyoma sincsen a Banca Na-

Milyen kurzuson stabilizálják a lejt?

Most, hogy a kölcsön megvan, az egész ország közvéleménye lázas érdeklődéssel várja, hogy milyen árfolyamon fogják a lejt hivatalosan stabilizálni. Ebben a tekintetben mindössze egyetlen hivatalos nyilatkozat hangzott el, válaszul a liberális lapok azon állítására, hogy a kormány 250-es zürichi alapon akarja a lejt stabilizálni, mire hivatalos helyen kijelentették, hogy a stabilizáció a napi árfolyamon fog megtörténni. Eszerint tehát a lej hivatalos árfolyama megközelítőleg 3.12 svájci szantim lesz. A laikus ember is könnyen meg tudja állapítani, hogy a stabilizációs árfolyamot nem lehet teljes szerinti megválasztani, mert ennek a kurzusnak a jelenlegi gazdasági viszonyok kifejezőjének, illetve a román valuta belföldi és külföldi értékének kiegyensúlyozott kifejezőjének kell lenni.

Reális-e a lej mai árfolyama?

Felvetődik tehát a kérdés, hogy reális-e a lej jelenlegi árfolyama. Erre a kérdésre nem könnyű a válasz, mert nem ismerjük a lej belföldi értékét. A lej külföldi értéke az aranyhoz viszonyítva 3.12, vagyis az értékesíthetőségi indexszám 32 körül van. A lej belföldi vásárlóerejét a drágasági indexből kellene megállapítanunk, sajnos azonban a statisztikai szolgálat eddig még egyetlen komoly indexet sem állított össze. Angelescu professzor, a bukaresti kereskedelmi akadémia rektora, aki *Bratiama* Vintila legfőbb technikai munkatársa, volt annak idején a stabilizáció előkészítésében, azt állapította meg, hogy 1927 novemberében a drágasági index 52.50 volt. Ennek az indexszámának az alapját Angelescu professzor arra a megállapításra jutott, hogy a lej belföldi vásárlóereje egy 2.80 szantimos reális kurzusnak felel meg és ezért a lejnek 3 szantimos árfolyamon való stabilizálását javasolta. Ez a kurzus a külföldi 3.20-as lejárfolyam és a belföldi 2.80-as árfolyam közeparányosa.

Drágaság és stabilizáció

Anélkül, hogy bárki is vitába szállna Angelescu professzor számadataival anynyi bizonyos, hogy Romániában a közszükségleti cikkek ára felette van a világpiacon paritásnak. Erről mindenki meggyőződhet, aki állapítja a határon, mert mindenütt lejtbe átszámítva is olcsóbban lehet vásárolni, mint Romániában. Annak, hogy a lej belföldi vásárlóereje kisebb, mint a külföldi értéke, legjobb bizonyítéka az, hogy az elmúlt évben csak a legnagyobb áldozatok árán lehetett a lej árfolyamát fenntartani és a külkereskedelmi deficit egyik legfontosabb oka a rossz termésen kívül az volt, hogy a romániai termékeket az árak túlságos emelkedése miatt sem belföldön elhelyezni, sem pedig exportálni nem lehetett.

tionala 1928. évi mérlegében, a külföldi fizetési mérleg deficitje nyelte el. Amíg ez a helyzet tart, a Banca Nationala csak a külföldi tőke beözönlése esetén lesz képes a bankjegykontingenst lényegesen felemelni.

Az a konkluzió, hogy a lej külföldön többet ér, mint belföldön, még nem jelenti természetesen azt, hogy a stabilizációt a lej belföldi vásárlóerejének megfelelő kurzuson kell keresztülvinni, mert egy ilyen intézkedés óriási zavarokat támasztana a kereskedelemben és az iparban, anélkül, hogy ugyanakkor sokat segítené külkereskedelmi mérleg egyensúlyán. Az export fokozottabb elősegítése is csak látszólag volna hasznos, mert rövidesen az árak ismét felemelkednének és a hatás éppen az ellenkezője volna, mint amit várnak. Az export fokozását a kormány csak úgy forszírozhatja, illetve

Menekülnek az idegenek Kabulból

London, február 5. Peshavari jelentés szerint az angol-indiai repülőgépek folytatják az európaiak elszállítását Kabulból. Ma hajnalban huszonhét tagból álló újabb menekült-transzport ért földet Angol-India északnyugati részében. A pilóták jelentették, hogy az

Grand-Hotel BUCURESTI

A legmodernebb kényelemmel felszerelve. Fürdőszobák, gőzfűtés, lift, telefonok, rádiószalon, olvasóterem, fodrászműhely, Bar-Buffer.

Kendkívül leszállított szobáira!

a lej stabilitását azzal biztosíthatja legjobban, ha energikus akciókat indít a termelési költségek lecsökkentésére, ami más kölcsönök megkötése és a külföldi tőke beözönlése révén el is érhető.

Trotzkij partra szállt Konstantinápolyban

Bécs, február 5. Konstantinápolyból jelentik: a bécsi távirati irodának, hogy Trotzkij és felesége ma éjjel orosz hajón megérkezett a konstantinápolyi kikötőbe s itt partra szállt. A szovjetellenek vezérét szállító gőzösön két szakasz vörös katona és egész csomó

detektív kísérté Trotzkijt. A kikötőben több lap munkatársa felismerte a számműzöttet, de Trotzkij nem akart nyilatkozni. A kikötő elhagyása után a volt diktátor a konstantinápolyi szovjetrendeltséghez, ment, ahol utlevélligyet rendezte.

A pápai állam, elismertetése után belép a Népszövetségbe

Páris, február 5. Az Echo de Paris londoni tudósítójának közlése szerint diplomáciai körökben nagy érdeklődéssel tekintenek a Vatikán és a Quirinál tárgyalásai elé. Meg vannak győződve, hogy a tárgyalások sikerre fognak vezetni és Olaszország elismeri a külön pápai állam csorbítás nélküli szuverenitását. A szuverenitás elismerése után a Vatikán azonnal belép a népszövetségbe, sőt képviselője helyet kap a

tanácsban is. Páris, február 5. Genf távirat szerint a Népszövetség főtitkársága hivatalosan megcáfolja azokat a külföldi sajtóban kolportált híreket, amelyek szerint az Olaszország és a Vatikán között kötendő megegyezést a Népszövetség garanciája alá helyeznék.

Butorárleszállításra

határoztuk el magunkat, hogy üzemünk munkásait foglalkoztathassuk, ha tehát

olcsó és jó butort

Büsendorfer, Stingl, Wirt, Productivgenossenschaft és Hoffmann

zongorát, pianinót,

akár vásárolni, ne sajnálja az utat Marosvásárhelyre és tekintse meg

Székely és Réti

butorgyár Rt.

határozott raktárait. Hiteles képes egyéneknek kedvező fizetési feltételek

Női harisnyák, fehérenemű, kész ruha!

Megérkeztek a legújabb ruhák, selyem fehéreneműek

Harisnya nagy választék!

„HERCULES” S.-A.

fiókja

Calea Reg. Ferdinand 13. sz.

Saját gyártmány! Eredeti gyári árak!

Üzleti könyvek

legolcsóbban hitelesítéssel

Borosnál

Engel

Kellner & Teutsch, Cluj

Calea Regele Ferdinand 7

Szenzációs leltár elárúsítás

198-395 Leig

Tiszta selyem puplin ing már

342 Lei. Február 1-től febr. 15-ig.

Postai küldeményeknél 20% engedmény! **Vegyileg fest, tisztít CZINK, Cluj.** küldeményeknél Postai 20% engedmény!

A

Eleve tilt... bi este tba... sitse. Joma... szem itt sz... ben talán... tiv és hüvö... fölött, ami... kóban va... Valóban... cionistának... amelynek... között egy... Wasserman... egy Baracs... nyien pron... Ugyanis a... a palesztin... kon feláll... ról, amely... legyen má... érzi és va... cionista, a... győződésen... megtagad... lesztinával... több zsidó... séghez is te... Olyan ele... az emb... fölösleges... mindenki t... Bizonyos je... hogy éppen... kintélyes h... tisztában e... kal. Nagy... sége — m... jelentették... it a Keren... engedélyt... nagy ideál... meghirdess... a neutrális... gátusainak... pezó helyis... problémáiró... közönséghe... A nagyva... rozatilag k... hajlandó se... le Palesztin... anachronizm... kozás, hogy... ta, ha nem... volna szó... hitközség v... nemzeti ér... tetlennek a... sít. Hát ne... akkor, ami... közélet leg... sek tekinté... nak arra, h... váradi neol... kor ezek a... zsidó közél... magukéva... építés ügye... inkább szá... akadnak m... magyarság... Legtöbb ide... log hitközs... vegyék, va... amelyet ve... összeegyezt... dóság leg... fogalmával... Még fájdn... munkra a... hitközség m... hatatlan ve... legszöbb... látjuk. Her... azt a poszt... meindesztáb... hitközség t... tette ennel... lentőségét... tott a hitk... get, amely... vagy legal... cionista go... zeti érzelm... delmet foly... kath oztak

A nagyváradai incidens

Írta: Marton Ernő

Eleve tiltakozom ellene, hogy az aláb bi este (bárki is cionista legyen) minősítse. Jómagam sem mint cionista teszem itt szóvá, mert ilyen minőségemben talán nem is tudnék olyan objektív és hűvös kritikát gyakorolni az ügy fölött, amilyent gyakorolni szándékomban van.

Valóban, ez nem cionista ügy. Lehet-e cionistának nevezni egy olyan akciót, amelynek patrónusai és propagátorai között egy Louis Marshall, egy Oskar Wassermann, egy báró Kohner Adolf, egy Baracs Marcell van, akik valamennyien prononszirozottan nem cionisták. Ugyanis a Keren Hajjeszódról van szó, a palesztinai zsidó országépítés pártokon felülmúló, neutrális pénzügyi alapjáról, amely egyformán kedves kell hogy legyen mindenki előtt, aki zsidónak érzi és vallja magát, legyen az akár cionista, akár nem-cionista. Szent meggyőződésem, hogy az olyan zsidó, aki megtagad minden lelki közösséget Palesztinával, valóban nem tekinthető többé zsidónak, még ha névleg e közösséghez is tartozik.

Olyan elemi dolgok ezek, amelyeket — az ember legalább is azt hinné — fölösleges elmondani, mert amugyis mindenki tudja. Sajnos nem így van. Bizonyos jelenségek arra mutatnak, hogy éppen az országnak két igen tekintélyes hitközsége nincsen egészen tisztában ezekkel az egyszerű fogalmakkal. Nagyvárad város két zsidó hitközsége — mint azt tegnap számunkban jelentettük — egyszerűen elzárta kapuit a Keren Hajjeszód elöl és nem adott engedélyt rá, hogy a Palesztina-építés nagy ideálját a hitközség terében meghirdessék. Nem adott engedélyt a neutrális Keren Hajjeszód-akció delegátusainak, hogy zsidó közvagyonat képező helyiségeiben a zsidó országépítés problémáiról szólhassanak a zsidó nagyközönséghez.

A nagyváradai neológ hitközség határozatilag ki is mondta, hogy nem hajlandó segédkezni nyújtani semmiféle Palesztinofil mozgalomnak. Olyan anachronizmusként hat ez a megnyilatkozás, hogy mosolyognunk kellene rajta, ha nem a zsidó nép nagy ügyéről volna szó. Mert a nagyváradai neológ hitközség vezetősége nyilván magyar nemzeti érzelmeivel tartja összeférhetetlennek a Keren Hajjeszód támogatását. Hát nem megmosolyogni való ez akkor, amikor a magyarországi zsidó közélet legjobbjai, akik magyar érzések tekintetében bizonyára nem szorulnak arra, hogy leekét vegyék a nagyváradai neológ hitközség vezetőitől, amikor ezek a valóban kiváló magyar zsidó közéleti férfiak szívvel, lélekkel magukévá tették a palesztinai országépítés ügyét. Nem mosolyogni, vagy inkább szánakozni való jelenség, ha akadnak még Erdélyben zsidók, akik magyarságukat féltik Palesztinától? Legjobb ideje, hogy a nagyváradai neológ hitközség tagjai végre revízió alá vegyék, vajjon helyese-e ez az irány amelyet vezetői mutatnak neki, vajjon összeegyeztethető-e ez az irány a zsidóság legmérsékeltbben értelmezett fogalmával?

Még fájdalmasabb jelenség volt számunkra a nagyváradai ortodox zsidó hitközség magatartása, mert ebben halhatatlan vezérünk, Herzl Tivadar egyik legzesebb örökségének megcsufolását látjuk. Herzl hagyta ránk örökségül azt a posztulátumot: „Erobert die Gemeindestuben”. A nagyváradai ortodox hitközség tagjainak többsége megértette ennek a próféta parancsának jelentőségét és immár másodszer választotta a hitközség élére olyan vezetőket, amelyek tagjai vagy cionisták, vagy legalább is igen közel állnak a cionista gondolatokhoz. A hitközség nemzeti érzelmi tagjai éveken át heves küzdelmet folytattak és jelentős áldozatok oltak azért, hogy a hitközség ve-

zetése olyan emberek kezébe kerüljön, akik kellő megértést tanúsítanak a zsidó nép mai nagy feladatai iránt. És ime mi az eredmény? A Keren Hajjeszód gyűlései számára ennek a hitközségnek kapui sem voltak nyitva.

Eppen mikor e sorokat írom, jelenti telefonon nagyváradai tudósítók, hogy a nagyváradai ortodox hitközség két tiszteletreméltó vezetőtagja igyekszik elhárítani a hitközség felől a vádat, hogy megtagadta volna a Keren Hajjeszód től helyiségeinek átengedését. Örömmel vesszük tudomásul ezeket a felelős helyről elhangzott kijelentéseket, amelyeket a jövőre nézve biztató ígéreteként könyvelünk el. Am, hogy ez esetben mégis történt valami hiba, azt misem bizonyítja jobban, mint ama egyszerű tény, hogy a Keren Hajjeszód kénytelen volt Nagyvárad város tanácsához fordulni hajlekért és beboesátásért.

E két nyilatkozat után távolról sem akarom kétségbevonni a nagyváradai ortodox hitközség vezetőségének jóhiszeműségét, de azt hiszem, ez az incidens mementóul kell hogy szolgáljon minden nemzetitárszsi zsidónak arra, hogy revízió alá vegye az eddig megválasztott ugynevezett cionista hitközségi vezetőségek működését. Meg kell vizsgálnunk, vajjon beváltották-e ezek

Nyilatkozik az ortodox hitközség két vezetője

Oradea-Nagyvárad, február 5. Az Uj Kelet tud.) A Keren Hajjeszód-delgáció nagyváradai mitingje alkalmával általános feltűnést keltett az a hír, hogy az ortodox hitközség nem bocsátotta a delgáció rendelkezésére nagy hitközségi tanácstermet. A hitközséget ért támadásokkal kapcsolatban Wasserstrom Sándor, a Mizrachi szervezet ügyvezető elnöke, aki a hitközség vezetőségében is helyet foglal a következőket

a cionista hitközségi vezetőségek azokat a reményeket, amelyeket megválasztásukhoz fűztek, vajjon jelentett-e pozitív eredményt a palesztinai országépítő munka és a zsidó nemzeti gondolat számára az, hogy egyes tekintélyes hitközségekben megvalósult Herzl álma és a cionisták valóban elfoglalták a hitközségeket. Nem akarok most részletekbe bocsátkozni, de melegen ajánlom, végezze el magában minden cionista ezt a számadást. Ha elvégezte, kétsételelenül rá fog jönni arra, hogy az az ut, amelyen eddig jártunk, nem helyes. Az az energia és áldozat, amit a cionista tömegek a hitközségek meghódítására pazaroltak, nem találta meg ellenértékét abban, amit a cionista hitközségi vezetőségek nyújtottak. Ideje érkezett, hogy pozitív programot állítsunk fel — nem bánom, legyen az bár minimális program — amelynek megvalósításáért a cionistáknak a hitközségekben küzdeniök kell, amelyet a cionista hitközségi vezetőségeknek kötelességük megvalósítani. Mert van ilyen program és a programnak számos alapvető posztulátuma van úgy az iskolauigy, mint a palesztinai országépítés és a zsidó közélet egyéb terein. Ha ezt a programot nem vesszük komolyan, vagy ha nem tudjuk megvalósítani azt, úgy valóban kár az energiáért, amit derék cionistáink a hitközségi küzdelmekben elpazaroltak. Mert ezt az értékes cionista erőt lehet hasznosabb tereken és pozitívabb irányban is gyümölcsösöztetni.

mondotta:
— A Keren Hajjeszód-delgáció nem a hitközség tanácstermében rendezte mitingjét, de ennek oka nem hitközség magatartása volt. A hitközséghez semmiféle megkeresés nem érkezett arra vonatkozólag, hogy a K. H. delgáció a nagyteremben akarta megrendezni a mitinget. Privát beszélgetések történtek, de hivatalos jellegű tárgyalások nem folytak közöttünk. Nem hiszem,

Halálbüntetés helyett életfogytiglani fegyházra ítélte a bíróság Erdélyi Bélát

Páratlan érdeklődés előzte meg az ítéletki hirdetést. Az orvosszakértői vélemény döntötte el Erdélyi Béla sorsát. Gál Jenő dr. és Erdélyi felebbezést jelentettek be az ítélet ellen

Budapest, február 5. Az Erdélyi-per mai ítéletki hirdetése tárgyalása elő, ha lehetséges még az eddiginél is nagyobb érdeklődéssel tekintették Budapestben. Már háromnegyed tíz órakor három szakasz rendőr vonult fel az esküdtársi tárgyalási terem főbejárata elé, hogy sikerrel visszautasíthassák az okostromát, akik a harmincketét tárgyalási nap után végkifejlesztéshez közeledő per ítéletki hirdetéséhez nem rendelkeztek a terembe belépésre jogosító jeggyel.

Feltizenegy óra tájban már zsúfolásig megtelt a jegyek boldog birtokosaival a nagyterem s a hallgatóság csendes, visszafojtott izgalommal várta az ítéletki hirdetést a büntetőtanács megjelenését. A hallgatóság soraiban számos közéleti vezető szerepet játszó férfi is megjelent, ügyészek, bírák és ügyvédok, akiket főleg a kihirdetendő ítélet indokolása érdekelt.

Az ítélet
Pontosan tízenegy órakor lépett be a tárgyalóterembe Schadt elnökkel az élen a büntetőtanács és a bírói asztalhoz lépett az erős hüllessel küzködő Schadt elnök halk hangján megkezdte a magyar állam nevében hozott bírói ítélet felolvasását. A büntetőtanács bírósága mondta ki Erdélyi Bélát a btkv. 278 §-a szerint minősülő gyilkossági kísérlet és a 278 §. II. bekezdése szerint minősülő gyilkosság büntetésében. Büntöskének találta ezenkívül mint felbujtót, 28 rendbeli magánokirat-

és 3 rendbeli közokirathamítás büntetésében és összbüntetésül életfogytiglani fegyházra ítélte.

A büntársak közül Filó Józsefet 11 rendbeli magánokirathamítás és 1 rendbeli csalás büntetésében mondta ki bíróságnak a törvényszék és 1 év és 6 hónapi börtönrre ítélte. 5 hó és 21 nap vizsgálati fogság beleszámításával.

Borsos Józsefet 2 rendbeli magánokirathamítás, 1 rendbeli csalás és 1 rendbeli csalás kísérlet miatt mint büntársat 1 évi börtönrre, 6 hónapi vizsgálati fogság beleszámításával.

Danielszky Elemért pedig kétrendbeli közokirathamításért hat hónapi börtönrre ítéltek.

Erdélyi Béla láthatólag belesápadt, mikor az ítélet rendelkező részét meghallotta, a továbbiakat azonban szemrebbézés nélkül hallgatta végig.

Halálbüntetés helyett...
Az ítélet rendelkező részében az Erdélyi Béla büntetésének elbírálásánál és az összbüntetés kiszabásánál a bíróság tekintetbe vette a régi és módosított osztrák büntető-törvénykönyv vonatkozó szakaszait és épen ezért halálbüntetés helyett szabta ki az életfogytiglani fegyházbüntetést, továbbá a hivatalvesztést és a politikai jogoknak tíz évre történő fel-függesztését Erdélyi Bélával szemben. Amikor Schadt elnök az életfogytiglani

Reumás fájdalmak

gyakran Önnek is elviselhetetlenné teszik életét.

Segítenek ezen az

Aspirin tabletták

Ezek mindenkor fájdalomcsillapítólag hatnak, úgy hogy életkedve ismét visszatér.

De valódi Aspirin-tablettáknak kell lenni, az eredeti

„Bayer” csomagolásban.

hogyha a Keren Hajjeszód, vagy bármilyen zsidó intézmény azzal a kérelemmel fordul a hitközséghez, hogy a nagyteremben rendezvényeit megtarthassa, ah hitközség ez ellen tiltakozna. Állításonat igazolja az is, hogy a hitközség most vetette fel egy kultúrház felépítésének tervét, ahol pedig minden zsidó egyesület és eszme találkozni fog.

Reich József, a hitközség elnöke elmondotta az Uj Kelet munkatársának, hogy Wilenszky egy privát beszélgetésben kérte tőle a termet. Reich elnök azzal felelt a kérésre, hogy ő maga nem intézkedhetik és ezért írásbeli átiratot kért a Keren Hajjeszódtól. Ilyen megkeresés a hitközséghez nem érkezett így ezzel kapcsolatosan a hitközséget nem is érhetik jogos támadások.

Az indokolás
Az indokolás megállapítja a gyilkosságot érintő részben, hogy a tettes ellen csak közvetett bizonyítékok vannak, ennek ellenére a bíróság úgy találja, hogy Erdélyi előre megfontolt szándékkal és előre kitervelt tervszerűséggel követte el a bűncselekményt. Az orvosszakértők egy értelmű megállapítása szerint Forgács Anna erőszakos hallálal halt meg s csak Erdélyinek állhatott érdekében a gyilkosság elkövetése. Az indokolás hangoztatja a szállodai személyzet büntetlen előéletét, valamint azt, hogy sem az apólonok, sem az orvosok Forgács Annán alkalmazott küleroszakkal nem gyanúsíthatók s így a tettes csak Erdélyi lehetett, aki felesége halálára spekulált s a halál felidézése révén akarta zilált anyagi viszonyait rendezni. Az ítélet indokolás szerint az ellenőrző szakértő egyedül maradt azzal a felfogásával, hogy Forgács

Hotel RESTI
szobák
biztosíthatja legakciót...
szobák
lottan
tetése
tségbe
nyvek
snál
Deutsch, Ciuj
rdinand 7
elárusítás
uplin ing már
től febr. 15-ig.
Postai
ed m é n y l

Anna természetes halálal halt volna meg. A továbbiakban az indokolás kiemeli az osztrák lanuk tárgyalogosságát. Greil vizsgálóbíró munkáját is megvédi az ítélet a azt hangsúlyozza, hogy Greil csak az igazság kiderítésén fáradozott.

Forgács Anna tiszta emléke

Az indokolás során a bíróság kitért Erdélyi jellemzésére, aki hazugnak, megbízhatatlannak és minden eszelekvésében és életmegnyilvánulásában korruptnak bírázták. Csak, sikkasztott, váltót hamisított s mindig lovaggyá játszotta ki magát. Soha komoly és polgárhoz méltó életet nem élt és ő volt az, aki apja vállalatát tönkretette. Forgács Annáról azt állítja az ítélet indokolása, hogy a színpad mindenkor vonzotta, amikor pedig eljutott a világot jelentő deszkákra, feltűnt a lovag, akiért a szerencsétlen teremtés türt és szenvedett. El akart válni tőle, de nem tudott megbirkózni a férfi iránt érzett vonzalmával. Bebizonyosodott, hogy Forgács Annának semmi köze nem volt a váltók hamisításához.

Erdélyi terhére rója még az ítélet azt is, hogy a tárgyalás során mindig bátran és pükhodien viselkedett, ha szó volt olyan tanuvalomlásról, ami nem volt inyére. Azonban amikor Forgács Annáról volt szó, soha a kegyelet és szeretet megnyilvánulását nem lehetett hallani tőle. Teljesen érzéketlenül hagyta őt ennek a nőnek, saját feleségének sorsa.

Az elők az ítéletkihirdetés végén megkérdezi Temesváry ügyészt, van-e előterjesztése az ítélethez. Az ügyész ridegen, de tisztességtudóan tudomásul vette az ítéletet.

Gál Jenő védő bejelenti, hogy fentartja a tárgyalás során megtett összes semmisségi panaszait és megfellebbezi a bíróságok a gyilkosság büntéseleményének megállapítását és a vagyon elleni eszelekmények minősítését. Fellebezést jelentettek be a többi vádlottak védői is, hasonló alapon.

Az elnök az ítéletkihirdetés végén megkérdezi Temesváry ügyészt, van-e előterjesztése a bíróságnak és így szólt:

— Ártatlanságom tudatában fellebbezek és mindenben csatlakozom védőim előterjesztéséhez!

Amikor Erdélyit kivették a teremből, a védők emelvénye előtt harsány hangon így szólt:

— A kabaré méltó befejezést nyert! Ez volt az Erdélyi-ten végszava.

A WIZO nagy kulturestélye

A cionista nők világszervezetének Kolozsvári csoportja, a WIZO, amely rövid fennállása ellenére is igen eleven tevékenységet fejt ki, a közeli napokban nagyszabású kulturestély rendezését határozta el. Az estélyre sikerült megnyerni dr. Jehuda Wilenskyt, dr. Weissburg Chaim és dr. Fischer József országgyűlési képviselő részvételét, f. j. a zsidó világmozgalom egyik fontosabb mozzanatáról fognak beszámolni. Az estély vasárnap vagy hétfőn este lesz megtartva az Unitárius gimnázium dísztermében. Tekintettel a nagy érdeklődésre, amely az estély iránt megnyilvánul, célszerű lesz helyről előre gondoskodni. A belépés maga egyébként díjtalan.

A kolozsvári Athletikai Club elnöksége, tekintettel az Athleta-Bál sikerére, mely az idei báli szezon megnyitotta és oly óriási érdeklődés mellett folyt le, elhatározta, hogy még egy táncmulatságot, mégpedig hushagyó kedden egy álarcos táncestélyt rendez. Az estély jelmez és álarcos, szigorúan zátkörü, a megjelenőket egy igazoltató bizottság fogja ellenőrizni, hogy csakis a meghívottak mehessenek be. A névre szóló és számozott meghívók szétküldése most folyik és a rendezőség kéri mindazokat, akik meghívókat még nem kapták meg, dr. Szabó Miklóssal (Banca Marmorosch) telefonon érintkezésbe lépni sziveskedjenek.

Megingott a spanyol diktatura helyzete?

A valenciai munkásság proklamálta az általános sztrájkot. A kormány egyremásra tartóztatja le a legelőkelőbb spanyol közéleti férfiakat

Páris, február 5. A Havas távirati iroda az „Excelsior Henday”-ból származó tudósításának alapján közli, hogy Spanyolországban a helyzet még mindig igen zavaros. A kormány nem oltanyira teljesen ura a helyzetnek, mintahogy azt a jelentések közlik.

A munkásság Valenciában ma reggel proklamálta az általános sztrájkot. Valenciában és környékén állandóak a közéleti előkelőségek őrizetbevétele. Kabanellas tábornokot, Valencia főkapitányát tegnap Madridba hívatta a kormány és megérkezése után azonnal letartóztatták. Hasonló sorsra jutottak Girona és Aguilera tábornokok is.

Sanjurjo tábornok Valenciában jelenlegi katonai parancsnoka Sanchez Gueraót egy

ágyuzásad fedélzetére szállíttatta és szigorú felügyelet alatt őrizteti. Valenciában tegnap őrizetbe vették a spanyol törvényhozás elmúlt ülészakának volt házelnökét, továbbá a volt hadügyminisztert és a közmunkaügyi minisztert is.

Sanjurjo tábornok bizik abban, hogy a zavargást el tudja tojtani.

Primo de Rivera miniszterelnök tegnap a sajtó képviselői előtt nyilatkozott a helyzetről. Kijelentette, hogy a királlyal egy félóra előtt beszélt telefonon és jelentette, hogy Valenciában minden rendben van és újabb jelenteni valója a királynak nincs.

Ciudad Realban a vizsgálóbíró befejezte a vizsgálatot és az ügy iratait ma-

gához véve Madridba visszatért, ahol jelentést tett Primo de Rivera miniszterelnöknek a vizsgálat során nyert adatokról.

A valenciai felkelés kudarcát Spanyolországban Sanchez Guera két napi késedelmes érkezésében látják, akinek a rendelkezésére bocsátott francia hajója felmondta a szolgálatot s vissza kellett térnie a kikötőbe, ahonnan más hajóra kellett átszállania. Sanchez Gueraót febesztették a késedelmes érkezésről, de ő kijelentette, hogy nem hagyhatja eszerben barátait, akik Valenciában már akcióból léptek. Sanchez Guera személye azért volt előtérben, mert a lázadó alkalmányos jellegű akartak biztosítani a mozgalmak.

Románia varsói követe utasítást kapott, hogy Moszkvába utazzék a Kellogg-paktum orosz klauzulájának aláírására

Lengyelország is aláírja hetedikén az orosz jegyzőkönyvet

(Bucaresti-Bukarest, február 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kormány kedden reggel táviratot kapott Citta-Davila varsói román követtől, aki bejelenti, hogy a moszkvai kormány elfo-

Jön: MAROKKOI KEMNO izgalmas dráma

gadta Románia előterjesztését és hajlandó megtenni a Kellogg-paktum aláírásával kapcsolatban tett javaslatra vonatkozó precízebb ajánlatát. A távirat szerint

a szovjet kormány a tárgyalások azonnali megindítása és a Lengyelország részére is felajánlott garancia-jegyzőkönyv mielőbbi aláírása mellett van.

Tekintettel arra, hogy ebben a nagyfontosságú kérdésben a megegyezés létrejöttnek tekinthető, Citta-Davila javasolja, hogy Lengyelországgal együtt Románia is írja alá a jegyzőkönyvet.

Mironescu külügyminiszter a távirat szövegét a mai minisztertanács elé vitte, amely megbízást adott Citta-Davilának, hogy utazzék Moszkvába és írja alá az az orosz-román-lengyel jegyzőkönyvet.

A bukaresti sajtó rendkívüli jelentőségű eseményeként számol be az Oroszországgal történt megegyezésről.

amely az első komoly lépés az oroszok

kal való normális viszonyok helyreállítása felé, mert a moszkvai jegyzőkönyv a Kellogg-paktum keleteurópai megerősítését jelenti. Mironescu külügyminiszter kedden délután a parlament folyosóján kijelentette az Uj Kelet munkatársának, hogy az eredménytel a kormány a legteljesebb mérték-

Az Uránia Mozgóban

ben meg van elégedve és reméli, hogy az oroszokkal való megegyezés termékeny lesz, amennyiben helyreállítja Kelet Európában az annyira szükséges békeegyensúlyt.

Berlin, február 5. Varsói jelentés szerint Patek moszkvai lengyel követ közölte Litvinov helyettes külügyi népbiztossal, hogy hetedikén egy kormányának, valamint Romániának megbízottai megjejennek az orosz fővárosban a Kellogg-egyezménynek külön jegyzőkönyvvel történő életbe léptetésének tárgyalására. A követ közölte az orosz kormánnyal azt is, hogy a két

Főszerepben: **Várkonyi Mihály és Jetté Goudal**

kormány hajlandó a külön jegyzőkönyv aláírására.

Owen Joung és Morgan meggyőződése szerint teljesen megoldják a német jóvátétel problémáját

London, február 5. A Daily Telegraph cikke szerint a német jóvátételi tanulmányi bizottság amerikai tagjai: Owen Joung és Pierpont Morgan megvannak győződve arról, hogy a jóvátétel problémáját meg fogják oldhatni. Ezt a nézetet osztja Parker Gilbert, amerikai jóvátételi főbiztos is. Az amerikai nagybankok képviselőinek részvételé-

ből Londonban arra következtetnek, hogy a német tartozásokat kommercializálni fogják.

Megkezdődött a Dobrogeanu-Gherea pör tárgyalása

(Bucaresti-Bukarest, február 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) A hadbírósnak ma délelőtt kezdte meg Dobrogeanu-Gherea perének főtárgyalását. A tanúként beidézt politikuskok nem jelentek meg és ezért a főtárgyalás során ismét meg fogják őket idézni.

A vádlott kérte a tárgyalás elhalasztását, hogy a védelemre jobban felkészülhessen. Végül tiltakozott az ellen, hogy ügyét katonai bíróság tárgyalja. A hadbírósnak mindkét kérését elutasította.

Uj Magyar-Francia Jogi Szakszótár

A kereskedő és jogászvilág különös meglepedéssel fogja üdvözölni. Dr. Sömjen Géza ügyvéd, francia hítes tolmács, a budapesti Francia Követség jogtanácsosa szerkesztésében megjelent „Magyar-Francia Jogi, Közigazgatási, Kereskedelmi és Pénzügyi Szakszótár”, amelyhez a szerző a mű végén még külön francia okiratmintákat is csatolt. E második, bővített és javított kiadásban a szerző külön tekintettel volt a gyakorlat igényeire, valamint mindkét nyelv jogi és kereskedelmi szókincsének legújabb fejlődésére; az egész háborús, bekeszerződési és rekonstrukciós nomenklaturát felöleli, így a maga nemében tökéletesnek mondható. A kötetet kiegészítő okiratminták a magánfelek jogügyeire és levelezéséhez nyújtanak értékes anyagot. Tekintettel arra, hogy a román jogi és kereskedelmi művelők kifejezéseinek és műszavainak tekintélyes részét a francia nyelvűből vette át, a mű Románia területén ezért is nélkülözhetetlen.

A szótár fanyagos papíron széles alakban 523 oldal, ára Lei 612.—

Tessék ezt a szelvényt kivágni és kitöltve beküldeni.

T. Lepage könyvkereskedés, Cluj-Kolozsvár

Megrendelem Dr. Sömjen, Magyar-Francia jogi, közigazgatási, kereskedelmi és pénzügyi szakszótárt vászokötésben Lei 612 árban utánvétellel.

Kelt.....hő.....én.....

Pontos cím.....aláírás.....

10 % OVOMALTINE hozzáadással 8 lej tápértékét 60%-kal emeljük. Az Ovomaltine-s tej kellemes reggeli, kifőrdés utazáson.

Az Uj Kelet zsidósá...
Főszerepben...
Felölös szer...
Bukaresti sz...
Str. Car...
az Uj Kelet...
terrás...

Ország a kolozs...

Kedves ta...
szerkesztés...
egy magát...
szeredai sz...
de a kolozs...
megindított...
Kéri a levé...
jain a kisló...
mely őszin...
Menza-akci...
résztvenni...
ság támoga...
levéliró ut...
redai Aviva...
tánt rendez...
körökben p...
tének gond...
lro a követ...
szerkesztés...
Dr. Adler...
400 lej, Hoc...
lász Ernő 20...
120 lej, Mar...
150—150, Z...
Mayer Béla...
Székely Laj...
Adolf, dr...
fr. Ellenbe...
Henrik, Ma...
100. Kisebbe...
A Dévai N...
szon üzleti...
zsidó levél...
ket, hogy...
létező igaz...
alkalmával...
zsidó Menza...

A mármar...
pkniket re...
gélyezési ak...
ből 2000 le...
günyköz...
A belénye...
8-ikán, vas...
kező műsor...
bált rendez...
A zsidó j...
igaz hála...
induló Men...
zsidóságot...
telésben...
Mai kimu...

— Csütör...
lak az ang...
lk: A kirá...
lőrtént keze...
orvosok a n...
lamos fény...
garakkal va...
vatása, hogy...
sét megakad...
tesse. A fé...
felfrissítés...
mészetes na...
rály betegs...
próbálták, v...
szállítása es...

— Nem le...
ban. Bécsi...
operabál tel...
az illetékes...
kérdést, van...
dezésének...
nászközás u...
jövő évben...
bált, hanem...
adást másfé...
ben korzó é...

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánorsági zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Jámbor Ferenc.
Bukaresti szerkesztőség: Kaszner Rezső,
Str. Caroli 81.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak
forrás megjelölésével engedjük meg.

Országszerte megindult a kolozsvári zsidó Menza segélyakciója

Kedves tartalmu levelet kézbesített ma szerkesztőségünknek a posta, amelyben egy magát megnevezni nem akaró csikseredai zsidó ember hosszú listát küldött a kolozsvári zsidó Menza érdekében megindított gyűjtésének beszámolójaként. Kéri a levélró, emeljék ki a lap hasábjain a kislétszámú csikseredai zsidóságot, mely őszinte lelkesedéssel csatlakozott a Menza-akcióhoz és adományaitval akar résztvenni a zsidó Menza és a zsidó diákság támogatásában. Ki kell emelnünk a levélró utasítása értelmében a csikseredai Aviva agilitását is, mely teadélután rendez a Menza céljaira és széleskörűen propagálja a diákság szeretetének gondolatát. Az ismeretlen levélró a következő adományokat küldi be szerkesztőségünkbe:

Dr. Adler 500 lej, Grinberger Mátyás 400 lej, Hochfelder, Hermann József, Halász Ernő 200—200 lej, Herskovits Károli 180 lej, Mandel Gerő, Szuk Zsigmond 150—150, Zaharie Sándor 130, Slomovits, Mayer Béla, Wagner Izidor, Léb Jakab, Székely Lajos, Glanz Simon, Berger Adolf, dr. Smilovits, Grünstein Dávid, dr. Ellenberger J., özv. Deutschné, Stern Henrik, Mandula Jenő, Herz Lajos 100—100. Kisebbség 1928. összesen 5.580 lej.

A Dévai Közgazdasági Bank Rt. egészen üzleti hangú, de annál emberibb, rövid levélben értesíti szerkesztőségünket, hogy Mannheim Arminnak, az intézet igazgatóságának elhalálozása alkalmával a bank 2000 lejt adományoz a zsidó Menza céljaira.

A máramrosszigeti nőgyógyászati jósikerült pikniket rendezett a zsidó Menza felszámolási akciójára, amelynek jövedelméből 2000 lejt juttatott el szerkesztőségünkhez.

A belényesi zsidó egyesületek február 3-án, vasárnap este szencziósnak igékező műsoru, ténecel egybekötött Menza-hál rendeznek.

A zsidó Menza vezetősége ezuton is igaz hálával köszöni az egyre erősebben induló Menza-kampányt és kéri Erdély zsidóságát, tartsa meg továbbra is szeretetében.

Mai kimutatásunk végösszege 9508 lej.

— Csütörtökön üdülőhelyére szállítják az angol királyt. Londonból jelentik: A király ibolyántuli sugarakkal történt kezelése befejezést nyert s az orvosok a napokban kezdik meg a vilamos fénykezelést. A láthatatlan sugarakkal való kezelésnek az volt a hivatása, hogy a fertőzés továbbterjedését megakadályozza, sőt azt megszüntesse. A fénykezelés a test általános felelősségét célozza és pótolja a természetes napsugarak behatásait. A király betegszállító autóját tegnap kipróbálták, valószínű, hogy Bonnióban szállítása csütörtökön következik be.

— Nem lesz több bál a bécsi Operában. Bécsi tudósítónk jelenti: Az idej operabál teljes kudarcra arra indította az illetékes köröket, hogy felvessék a kérdést, van-e értelme operabálok rendezésének. Tegnap este hosszas tanácskozás után úgy döntöttek, hogy a jövő évben már nem tartanak operabálat, hanem csak ünnepi farsangi előadást másfél órással. A szünetben korzó és divatszemele lesz.

Hogyan szoktatta le a csendőrkáplár Simion Nicolaet az ivásról

Addig verte, míg a szerencsétlen ember belehalt sérüléseibe

(Cluj-Kolozsvár, február 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) Érdekes tárgyalás zajlott le ma délelőtt a kolozsvári törvényszék negyedik tanácsa előtt. A tárgyalás során döbbenetes megvilágításba került az a rendszer, amely egyes vidéki csendőrőrsökön uralkodik és amely abba jut kifejezésre, hogy a csendőrőrsökön szolgálatot teljesítő legénység a legvadabb ösztönöknek engedve valóságos rémuralmat tart fenn az eldugott falvakban.

A tárgyalást délbén 12 órakor nyitotta meg Manoliu elnök. A vádlott Goron Izidor volt csendőrkáplár, már elfoglalta helyét a vádlottak padján. Vad, kegyetlen ember impresszióját kelti. Fölényesen néz el a parasztru-

A jövő hét nagy film-szenzációja

A lilium

has tanuk fölött és kihívó büszkességgel válaszol az elnök kérdéseire. A vád szerint Goron 1926 nyarán halált okozó súlyos testi sértést követett el Simion Nicolaet mezőszentmihályi gazda ellen. Simion iszákos, izgága ember volt s az alkohol szenvedélye annyira uralmába kerítette, hogy sorra eladogatta holmijait, hogy a kapott pénzen pálinkát vásárolhasson. Feléje ugrott akart magán segíteni, hogy elment a járásörmhöz, akit arra kért, vegye rá urát, hogy ne igyék. A járásörmhöz erre Goron Izidor és Szabó Gábor csendőrraltisztokat küldte el a részeges emberért, akit a két csendőrraltisztnek a csendőrőrsre kellett volna kísérnie. Goron, aki most vádlottként áll a bíróság előtt, a lehető legdurvább eszközökhöz folyamodott a szerencsétlen Simion Nicolaet erkölcsének megjavítása érdekében. Embertelen módon végigkergette a falu s a csendőrőrsön össze-vissza verte. A borzalmas tortura után Simon Nicolaet felesége, aki szegény jót akart az urával, annak látván, hogy akaratlanul is odavetette az urát a csendőrök embertelen, durva ösztöneinek, a község lelkészevel elment a csendőrőrsre, ahol könyörögve kérte, hogy ne verjék meg többet az urát. De két héttel később Goron úgy látszik már sportot üzött abból, hogy áldozatokat szemeljen ki magának, saját lakásán verte véresre gyermekeinek szemellettára Simion Nicolaet, majd arra kényszerítette, hogy a vértől mosakodjék meg, hogy annak nyomait eltüntesse. A szerencsétlen embert véreben fetregve találta meg felesége és bátyja, akik gyertyavilággal szeszrel dörzsölték be vérző sebeit. Eközben az alkohol a gyertya lángjától lángalobbant és a szerencsétlen ember háta teljesen összeperzselődött. Már az egész falu beszélt Goron káplár embertelenségeiről, aki úgy látszik

még mindig nem elégedett meg azzal a testi fenytéssel, amelyben már két ízben részesítette Simon Nicolaet. Alig épült fel sebeiből Simon Nicolaet, Goron ismét elment a lakására, és kertjében borzalmasan elverte. Mint később beigazolást nyert, a szerencsétlen embert a földre teperte és bakancsával táncolt a mellén. Esméletlen állapotban hagyta ott a szerencsétlent, aki később összetört tagokkal támolygott be lakásába. Este kijelentette feleségének, hogy elmenekül a faluból, mert nem akarja, hogy Goron Izidor kezei között pusztuljon el, aki őt vak gyűlöletében halálba akarja kergetni. Vában Simion Nicolaet két munkó segítségével elhagyta házat, majd felült egy arramenő szekérre, amely a közelben lévő Szuszágig szállította. Simion öt-hat nappal később Szuszágon borzalmas kínok között meghalt. A falu halottkéme Moldovan János engedélyt adott eltemetésére és csak két hét múlva, amikor a hozzátartozók megtették a bunvádi feljelentést Goron Izidor ellen, exhumálták Simion hulláját, amelyet dr. Remisovszki járásorvos boncolt fel.

A vádlott Goron konokul tagadja az ellene emelt vádakot. A tanuknak a szembesítés alkalmával cinikusan vágja szemükbe, hogy hazudnak és csupán annyit akar beismerni, hogy Simion Nicolaet egyizben a csendőrőrsre kísérte. Az áldozat hozzátartozói és a tanuk megdöbbentő részleteket mondanak el azokról a torturákról, amelyeknek a szadista hajlamu csendőrkáplár Simion Nicolaet elávetette.

Az orvosszakértő vallomásaiban megerősítette, hogy Simion halálát külső erőszak okozta, amelynek következtében belső szervei súlyos bántalmakat szenvedtek.

A tanuk kihallgatása után az ügyész tartotta meg vádbeszédét és halált okozó súlyos testi sértés, valamint hivatalos hatalommal való visszaélés miatt a vádlott súlyos elítélését kérte. A védő arra az álláspontra helyezkedett, hogy a vád nem nyert beigazolást és ezért védence felmentését kérte.

Ezután a bíróság tanácskozára vonult vissza, majd Manoliu elnök kihirdette, hogy a bíróság Goron káplárt bűnösnek találta a halált okozó súlyos testi sértés bűntettében, de mintán az ügyész a hivatalos hatalommal való visszaélés miatt is vádat emelt, az ítélet kihirdetését elhalasztotta, hogy az ügyesség ezt a vádpontot tudomásul vehesse és az ítéletet egyesíteni lehessen.

— A Zeppelin újra kirepült. Friedrichs hafenből jelentik: Az új óriás Zeppelin, majdnem két hónapos téli szünet után tegnap újra kirepült a Bodeni tó felé, ahol öt órással utjában jórészt statikai és dinamikai méreteket eszközölt. A repülést, melyet ezuttal Flemming kapitány vezetett, a legközelebbi napokban meg fogják ismételni.

REKEDTSEGET, torokgyulladást, garathurutot gyógyít az Anacol-pasztilla. Egy phiole ára 37.— lej.

— Az európai szépségkirálynők arcképe a párisi Journal-ban. Párisból jelentik: A Le Journal mai száma közli az európai szépségkirálynők arcképeit. A lap harmadik oldalán Waleffe hosszú cikkben méltatja az egyes országok szépeit.

— Eljegyzés. Salamon Lea Dej és Fischer Jenő Bucuresti jegyesek

— Még mindig tart a borzalmas hideg Európában. Párisból jelentik: Az ország keleti részében még mindig tart az erős hideg. Belfortban tegnap — 14, Strassburgban — 15 fok Celsius volt a hőmérséklet. Párisban valami keveset enyhült a fagy s csak a külvárosokban volt a hideg — 7 fokos. — A Karsztban példátlanul nagy hideg uralkodik. A hőmérséklet helyenkint — 35 fok Celsius volt. Bihachban farkascordák megtámadták a lakosokat s több embert széttéptek. — A meteorológiai intézet időjárásprognóza szerint továbbra is hideg időjárás várható, a keleti részeken kisebb havazásokkal. A hőmérséklet Budapesten ma délbén — 7 fok Celsius.

A ragály esirait, melyek a szájon és torokon át a testbe akarnak hatolni, a Panflavin-pasztilla megöli. Hatékony óvszer tehát hűlés, mandula- és torokgyulladás ellen. Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

— Lelőtték a berlini uccán lövöldöző örmület. Berlinből jelentik: A görltzi pályaudvar közelében tegnap egy nem rég elbocsátott örmület antóba szállt és revolvért rántva agyonlőtte a sofőrt. Ezután a forgalmas pályaudvar környékén tovább folytatta a lövöldözését. A rendőrség az örmület megfékezésére teherautó vonult ki és minden eszközzel megpróbálta a közveszélyes embert ártalmatlanná tenni, de sikertelenül.

A lilium
a jövő héttől látható a Magyar Színházban

Az örmület a nála lévő revolverekből valóságos sortűzet adott le a rendőrök és az uccán járókelők közé. A rendőrök erre kénytelenségből ellene irányították fegyverüket és három lövéssel ártalmatlanná tették. Személyazonosságának megállapításánál kiderült, hogy Hans Erhardtnek hívták.

— Értesítés. Jibou-n (jud. Sălaj) az Országos vásár f. hó 13—14-én lesz megtartva.

JÁRVÁNYOS IDŐBEN gyermekeink ellenálló képességét és erejét fokozza a Jemalt, kellemes csukamájolajas készítmény.

— A hágai magyar-csehszlovák döntőbíróóság szintén megállapította illetékességét birtokper-ügyekben. Hágából jelentik: A magyar-csehszlovák nemzetközi döntőbíróóság, melynek illetékességét Csehszlovákia képviselője ép úgy kétségbe vonta, mint annakidején Románia képviselője a párisi román-magyar döntőbíróóságát, tegnap szintén megállapította illetékességét a Csehszlovákiával felmerült birtokper-ügyekben. A most már jogerős ítélet nagyjelentőségű dolog. Politikai körökben érdeklődéssel várják, hogy Csehszlovákia kormánya milyen álláspontra helyezkedik ezzel az ítélettel szemben.

— Foch marsall állapota nem ad aggodalomra okot. Párisból jelentik: Tegnap az a hír terjedt el a francia fővárosban, hogy Foch marsall állapota rosszabbra fordult. Kezelőorvosai kénytelenek voltak a tábornagy beteggyárhoz tüdőspecialistát hívni. E hírrel kapcsolatban Foch környezetéből megállapítják, hogy a tábornagy átmeneti jellegű rosszabbodás után ismét jól érzi magát és tegnap este ő maga akarta megszövegezni az állapotáról kiadott orvosi jelentést. Foch a jelentésben megnyugtatón óhajtott az életéért aggodókat és ezért azt írta, hogy a beteg most már kitűnően érzi magát.

ete?
kormány férfiakat
visszatér, ahol je-
ivera miniszterel-
nyert adalokról
andarcát Spanyol-
uera két napi ké-
látják, akinek a
tt francia hajója
t s vissza kellett
nman más hajóra
hez Guérát lebe-
kezésről, de ő ki-
nagyhajja eserben
aban már akcióba
személye azúri
lázdólcé alkalma-
biztosítani a me-
pott,
ktum
yvel
Varsói jelentés
i lengyel követ
tes külügyi négy
én egy kormá-
ánjának megbí-
orosz főváros-
énynek külön
életbe lepteté-
követ közölte
t is, hogy a két
nyl Mihály
Goudal
külön jegyző-
zódése
jóvá-
övetkezteinek,
sokat kommer-
a Dobro-
za pör
ása
február 5. Az
a hadbíróóság
g Dobrogeanu-
alását. A tanu-
ok nem jelent-
árgyalás során
dézni.
yalás elhalasz-
jobban felké-
ozott az ellen-
óság tárgyalja.
kérését eluta-
szaddadsával
eljük. Az Ova-
egyel, kitűnő

— **Nyelveket tanítanak mozi utján.** Berlínből jelentik: A német főváros egyik nyelvfejlesztő egyesülete elhatározta, hogy azok számára, akik a napnak nyolc, vagy hat óráját munkában töltik, szintén lehetővé fogja tenni az idegen nyelvek megtanulását, de nem az eddigi kurzusmódszerekkel, hanem a mozi utján. A Neukölnnerstrasse egyik moziszínházát jelölték ki erre a célra. Egyelőre franciául tanítanak olyképen, hogy vászonra vetítenek egy mulatságos filmet, amelynek felirásai franciák. A felirások úgy készültek, hogy a néző anélkül, hogy lefordítanak neki, a darab témájából pontosan megtudja, mit jelent. Hátra van azonban a szónak a kiejtése. Ezt egy hölgy magyarázza, kellemes hangon és gyakran aktuális ötletekkel fűszerezve. Ilyen módon az emberek könyv nélkül sajátítják el a nyelv elemeit. Ugyanazok, akik a mozikurzusra irakoztak be, később egy konverzációs nyelvtanfolyamra mennek át, ahol még mindig kicsiny szerepe van a mozinak, de tanulmányokban vetített képekkel oktatnak. Nagy előnye még ennek a tanításnak az is, hogy bemutatják elsősorban Páris, majd a többi francia városokat, különösen Marseillet és elvezetik a tanulót egészen a francia gyarmatokra. A szemléltető előadást csak akkor fejezik be, amikor a tanuló már önállóan tud olvasni és könnyebb szövegeket konstruálni. Ekkor átmennek az újságok és könyvek olvasására. Egy ideig tanulják a grammatikát, úgy, hogy félév után még a nehéz nyelvtanulmányok is könnyedén megtanulják egy nyelvnek köznapi használatát.

Marosvásárhely Főterének legforgalmasabb pontján szép üzlethelyiség 2 magazinnal, irodával azonnalra kiadó. Engros és detailüzletnek elsőrendű. — Cim: **Goldstein Zs.** Târgu-Mures, Strada Calărăsi 12.

— **Franciaország külön utlevelet ad a hazátlanoknak.** Párisból jelentik: Briand külügyminiszter arról értesítette az Emberi jogok ligáját, hogy a francia kormány hajlandó külön utlevelet adni azoknak, akiknek nincs állampolgárságuk, kik hazátlanok. A Dimineata ebből az alkalomból felhívja a kormányt, kövesse ezt a példát, amál is inkább, mert mikor évekkor ezelőtt nemzetközi konferencián akarták rendezni az állampolgárságnélküliek utlevélligységét, Románia és Olaszország volt az, mely megakadályozta a kérdés kedvező elintézését. Így most Franciaország az első, mely e humanus lépésre határozta el magát.

— **Beomlással fenyeget egy londoni új bankpalotát az autóbuszok dühöngése.** Londonból táviratozzák: A National Provincial Bank évi rendes közgyűlésén bejelentették, hogy a bank aránylag még új palotáját, teljesen újja kell építeni, mert az épület alatt a talaj beomlással fenyeget. Ez a felidezés általános feltűnést keltett Londonban, ahol újabbban a bizonytalan talajviszonyok és az állandóan ismétlődő csőrepedések mind nagyobb gondot okoznak. Szakértők a forgalmat hibáztatják és követelik, hogy a nehéz autóbuszokat kötelezzék légtömölös kerekek használatára.

Rádió hírek

Az antenna

A leadó állomások elektromos hullámainak felfogó készüléke, az antenna, egyike a rádió legjelentősebb részeinek. Általában a magas antennákat használják, melyek egyébként a legcélszerűbbek. A magas antenna hossza 25-től 50 méterig terjed és egy-két, esetleg három egy- és félmilliméter átmérőjű szilíciumbronz-huzalból, avagy fonott antena-kábelből állítják elő. — Amennyiben valaki erősebb antennát kíván felállítani, úgy a különböző huzalok közötti távolság 25—30 cm. kell hogy legyen.

Az antanna-huzalok végei három-három porcellán csigával vannak szigetelve. A rádió készülékhez vezetető egymilliméteres szigetelt huzal az antenna drótok végére, az ötven méternél magasabb antennáknál pontosan a drótok közepére van forrasztva. A magas antennát a háztetők fölött, lehetőleg minél magasabban s a keresettebb leadóállomásokkal szemben kell kiépíteni. A huzaloknak nem szabad a közelben levő elektromos vezetékekkel párhuzamosan haladnia.

Használják még a villanyantennát, amelyet a váltóáramú villamos vezetékek segítségével szerelnek fel. Kapcsolási módja az, hogy egy 500 cm. kapacitású fix-condenzátor egyik sarkát a készülékhez, másik sarkát pedig a villanyvezetékbe kapcsolódik be. — Egy másik kapcsolási mód az, hogy a szigetelt villanyvezetékét 25 cm-es hosszú, félmilliméteres szigetelt dróttal betekercesljük és a tekerceslés egyik végét bekapcsoljuk a készülékbe.

A szobaantennát több lámpásos készülékkel lehet alkalmazni. Szokásos alakja a 30—40 méter hosszú, szigeteltlen egy-egy és félmilliméteres vörösréz huzal, amelyet egy 4 cm. átmérőjű hengeren sűrűn feltekerceselnek és ilyenformán rugószerű alakot nyert antennát szigetelve a szoba falában elhelyezik.

A keret-antenna csak érzékeny készülékkel használható. Csak akkor működik, ha a keret síkja megegyezik a leadóállomás irányával. A többlámpásos érzékeny készülékkel alkalmazható a pótantenna, amelynek ágyszod-

ronyt. zongorahurokat, kerékpárküllőket kapcsolunk be antenna gyanánt.

A földvezeték igen fontos kiegészítő része lehet a feivevő állomásnak. Úgy lehet előállítani, hogy a földbe vezetőit gáz- vagy vízcsatornához hozzáforrasztjuk vagy esavarral erősítjük a készülékbe vezető drótot legrövidebb úton. Ha nem állanak rendelkezésünkre ilyen vezetékek, akkor gy négyzetméter nagyságú fémlenczét helyezünk el nedves talajban egy méter mélységben és ehhez forrasztjuk hozzá a drótot.

A magas antennáknál a villámcsapás ellen igen praktikus a szikraközzel ellátott antenna-átkapcsoló felszerelése, amelyhez a magas antenna levelet dróttal és a földvezeték van hozzákapcsolva.

Rádió műsor

Idő: közép-európai

Szerda, február 6. — Budapest, 9.15: Hangverseny. 9.30: Hírek. 12.20: Cigányzene. 17.35: Gramofonhangverseny. 18.25: Olasz nyelvtanítás. 19: Operett-részletek (zenekari hangverseny). 20.30: R. Ziperovszky Mária és Ziperovszky Fülöpke hegedűbrácsa duettje. 22: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 22.20: Cigányzene. — Bécs, 16: Délutáni hangverseny. 19: Zenekari hangverseny; Utána Könynyű zene. — Berlin, 20: Hangverseny énekkarral és operaénekesek közreműködésével. 21.50: Tánzene. — Bern, 20.15: Schubert: Három a kislány c. operettjének előadása. — Brinn, 19: Operaelőadás. — Frankfurt, 20.15: Halévy: Der Schlichtsaltag című operájának előadása. — Hamburg, 18: Szórakoztató zene. 21.15: Mandolinhangverseny. 21.25: Kamarazene. — Milano, 16.30: Jazz-band. 20.30: Zenekari hangverseny. — Prága, 20: R. Strauss: Salome — operájának előadása. — Róma, 20.45: G. Puccini: Nyugat leánya c. operájának közvetítése.

Csütörtök, február 7. — Budapest, 9.15: Zenekari hangverseny. 9.30: Hírek. 12: Harangozás, időjelzés, hírek, időjárásjelentés. 12.20: Gramofonhangverseny. 16: Rádió Szabadegyetem. 17.10: A m. kir. földm. minisztérium rádióelőadás sorozata. 17.40: Magyar líra és cigányzenekarának hangversenye. 18.45: Angol nyelvtanítás. 19.20: Kálmán Imre: Cigányprimás c. operettjének előadása. 22.30: Időjelzés, hírek, időjárásjelentés. Utána: Bachmann jazz-band. Bécs, 16: Délutáni hangverseny. 19.30: Operaelőadás. Utána esti hangverseny. Berlin, 16.30: Zongorahangverseny Maria Toll (szoprán) közreműködésével. 19.30: Operaelőadás. Brinn, 21: Egy Offenbach-operett. Königsberg, 17.30: M. Schienzka Kramm dalórája. 20.05: Kamarazene. Leipzig, 20: Lotte Mensel és Alfred Holländer dalestje. Milano, 20.30: Egy opera közvetítése. München, 17.30: Jazz-zene. 21.20: Nagy mesterek valzerai. Nápoly, 17: Dora Nardi (szoprán) hangversenye. 21.02: F. Lehár Luxemburg grófia című operettjének közvetítése.

Legújabb Wallace-könyvek

Sötét ember	ára 240.— lej
Borzalmak kastélya	" 136.— "
A hét lakattal lezárt ajtó	" 136.— "
A smaragd nyaklánc	" 136.— "
A réműletes arc	" 221.— "
A sárca kigyó	" 136.— "
A bandita	" 123.— "

Kaphatók az UJ KELET könyvosztályában.

Eleven könyvek

Fiatalok és beérkezettek újszerű írásait adjuk ebben a sorozatban. Új és szenzációs azonban az is, hogy szép kiállítású, **egészvászonskötésű könyveket adunk** ezzel a sorozattal a lehető legolcsóbb árban, az olvasóközönség legszélesebb rétegei számára.

Benoit: A király gyűrűje.
Carco: A hurok.
Cocteau: A párisi fiú.
Curwood: Kazán, a farkaskutya.
Hese: Sziddhárta.
Kistemaekers: Váltott előfogattal.
Michaelis: Hét nővér.
Spunda: A halottbűvölő.
Unamuno: Ez aztán a férfi!
Wells: A tengeri tündér.

Megrendelhető az Uj Kelet könyvosztálya utján 150 lejes havi részletben is.

10 kötet
 egész vászonkötésben
 820.— lej.

Havi részlet: 150.— lej.

„UNIO“ vegyileg fest, tisztít, Cluj.

Vidéki megbízásokat gyorsan és pontosan szállítunk

Déva, (sajtótól).
 vel Déva
 zlet vette
 cionista és
 felkészdés
 vények es
 ségnek le
 nek, igazo
 emlegetet
 az igaz le
 mel. A zs
 szetesen a
 egy re
 ifusági b
 megmozdu
 részt. A
 Jánosné v
 jusági blo
 a Riesel
 nízalódott
 és Gál Ka
 külső, nu
 ból kiünn
 egyesülete
 né biztosl
 an csatlak
 letes akti

A cion
 had tere
 zsidó jó
 Az Árvag
 szko nag
 kerlt ála
 amely ör
 legnagyobb
 A rendkiv
 nek vers
 Ági kémé
 a második
 füllös Ju
 (szobacsa
 bál az Á
 összeget

A déva
 jótékony
 rendezi m
 jelmezest
 ből egyfo
 Keren Ka
 tek, sőt s
 is tíz szá
 tomból.

A Baris
 rendezi m
 Keren Ka
 nagy anu
 szokásos
 ia meglep

Readkiv
 próbálja a
 cionizmus
 síteni. Az
 két hetes
 amelyeket
 ben helyi

M
 Dr.
 Az első

Ára 5

Tav

Dévai zsidó közélet

Déva, február 4. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Az újszandó beköszöntésével Déván rendkívül intenzív zsidó élet vette kezdetét melyben az összes cionista és karitatív frakciók egyforma telkesedéssel vesznek részt. A rendezvények egymást érik, nagy népszerűségnek és látogatottságnak örvendeznek, igazolásaként annak, hogy a sokat emlegetett gazdasági válság nem tudja az igaz lelkesedéssel felvenni a küzdelmet. A zsidó rendezvények élen természetesen a cionista ifjuság halad, amely egy rendkívül erős és posszibilis ifjusági blokkba tömörülve, minden megmozdulásból kivieszi az oroszlin-részt. A páratlan agitációs **Raport** Jánosité vezetése alatt működik az ifjusági blokk, amelynek keretein belül a Riesel Jakab munkásságával reorganizálódott nagyon értékes Barisszia és Gál Katóval az élen az Aviva, ugy külső, miú belső munka szempontjából kitűnően működnek. Az asszonyok egyesülete, a VIZO, Mihályi Károlyné biztoskezü irányítása mellett méltóan csatlakozik a zifju cionisták lendületes aktivitásához.

A cionista egyesületek mellett szabad tere van minden néven nevezendő zsidó jótékonycél kultiválásának is. Az Árvagondozó január 27-én a kaszinó nagyszobájában rendkívül jól sikerült álarcos gyermekbált rendezett, amely óriási érdeklődés mellett és a legnagyobb siker jegyében zajlott le. A rendkívül bájos gyermekek jelmezeinek versenyében az első díjat Lengyel Ági kéményseprő maszkja nyerte, míg a második és a harmadik díjakon Hóllós Juci (gavallér) és Breier Kató (szobalca) osztokodtak. Az álarcosbál az Árvagondozó javára tekintélyes összeget jövedelmezett.

A dévai Növeglet az összes zsidó jótékonycélok javára február 23-án rendezte meg nagyszabásúnak ígérkező jelmezestélyét, amelynek jövedelméből egyformán fognak részesedni a Keren Kajemeth és a szegény gyermekek, sőt a kolozsvári Zsidó Menzának is tíz százalékat juttatnak a jövedelméből.

A Barisszia Aviva március 23-án rendezte meg estélyét alapjainak és a Keren Kajemeth javára. Az estélyre nagy ambícióval készül az ifjuság és a szokásos művészi produkciókkal akarták meglepni a közönséget.

Rendkívül hiánytpótló határozatban próbálja a zsidó ifjusági blokk az ottani cionizmus intellektuális életét is felfrissíteni. Az ifjusági blokk cihatózta a két hetes szemináriumok rendezését, amelyeken előre megállapított sorrendben helyi cionisták és központi meghí-

vottak fognak ismeretterjesztő cionista előadásokat tartani.

A zsidó kórházegyesület dévai csoportja február 3-án, vasárnap délután alakult meg nagy érdeklődés mellett. A kolozsvári központ részéről dr. Sebestyén József, a kórházegyesület el-

nöke, Gábel Vilmos titkár és Wesel tordai főrabbi jeleltek meg az alakuló gyűlésen, amelyet dr. Szegő Ernő nyitott meg. A vendégek és Fischer Gyula dévai rabbi felszólalása után az összegyűltek negyedóra leforgása alatt 216 ezer lejt adtak össze a zsidó kórház céljaira.

A megiepő érdeklődéssel és telkese: déssel kísért zsidó közélet nemcsak jelentékeny anyagi erőforrását jelenti a zsidó jótékonycéloknak, de lelkieg is erősítően hat a dévai zsidóságra, mely ezzel a lendülettel Erdély egyik legerősebb zsidó bástyájává nőheti ki magát.

Az olasz tőke is szerepet akar vállalni az ország elektrifikálásában

(Bucuresti-Bukarest, február 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) Nagyonfontosságú értekezlet folyt le tegnapi délelőtt az ipar- és kereskedelemügyi minisztériumban. Virgil Madgearu miniszter és egy olasz delegáció között, amelyet dr. Giulio de Martino bukaresti olasz kereskedelmi attasé vezetett. Az olasz küldöttség tagjai a következők voltak: Luigi Fioretti mérnök, egy milánói nagy villamosági társaság technikai igazgatója, Viltorio Tognazzi milánói mérnök, valamint Pietro Giurati és Don Constantino Ruspoli mérnökök. Az első 2 mérnök már járt Romániában 1925 nyarán, amikor az akkori kormány azért hívta meg őket, hogy

szakvéleményüket kikérje az ország elektrifikálási tervével kapcsolatban. Mostani látogatásukat az olaszok azzal magyarázzák, hogy a kormány gazdasági programja fág lehetőségeket nyújt a külföldi tőkének és az olasz tőke ezen az alapon felajánlja közreműködését a villamosítási program realizálásában, amelyre vonatkozólag a belga érdekeltségű Sofina-tröszttel is tárgyal a kormány. A tegnapi tanácskozások során Madgearu miniszter előtt az olaszok kijelentették, hogy nemcsak tőkével, hanem szaksemélyzettel is részt kívánnak venni az ország víziórejének kiasználásában, villamosüzemek létesítésében, az ipari

vidékek elektrifikálásában és az ország villamos energiászükségletének szolgáltatásában. Madgearu miniszter megígérte a delegációnak, hogy ajánlatát magáévá teszi és mindenben segítségére lesz. Az olaszok ezután Ion Buruianu mérnököt, az állami javak és energiaforrások kiaknázásával foglalkozó osztály vezérigazgatóját keresték fel, akivel az elektrifikálási program egyes technikai kérdéseit beszélték meg. Még a hét folyamán az olasz delegáció bejárta az ország bizonyos vidékeit, hogy a helyszínen tanulmányozza a villamosítási program megvalósításának lehetőségeit és megállapítsa, hogy ez milyen tőkét fog igényelni.

Respektálni fogjuk a fogtechnikusok szerzett jogait — mondja Dan egészségügyi miniszter

Csak azoktól vonják be a működési engedélyt, akik nem tettek eleget az 1923. évi törvény előírásainak

(Bucuresti-Bukarest, február 4. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Néhány héttel ezelőtt egyes lapokban az a hír látott napvilágot, hogy a közegészségügyi minisztérium revízió alá készül venni az országban működő fogtechnikusok működési engedélyét. Ez a revízió állítólag a kolozsvári egyetem orvosprofesszorainak intervenciója nyomán következett be és az volna kimondott célja, hogy a fogtechnikusok hatalmas többségét működési engedélytől megfosssa. Ezt a verziót látszott igazolni az a tény is, hogy a «Monitorul Oficial» január 2-iki számában miniszteri rendelet jelent meg, amely 39 fogtechnikustól a működési engedélyt megvonja.

A hír, de különösen a «Monitorul Oficial»-ban napvilágot látott végzés ért hető izgalmat és nyugtalanságot váltott ki a fogászok körében. Romániában körülbelül 1109-ra tehető a működő fogtechnikusok száma és a közegészségügyi minisztérium rendelkezése ugyanennyi existencia rombadöntését jelentette volna. A fogtechnikusok meg lepetése annál is nagyobb volt, mert működésüket egy 1923-ban életbelépet törvény rendezte volt annak idején oly módon, hogy az összes fogászoknak vizsgát kellett egy bizottság előtt

letenniük és a vizsga sikeres letétele alapján kiállított autorizáció képezte továbbműködésük alapját. Ezt az autorizációt esakis legalább tízéves praxisal rendelkező fogászok nyerték el, s így a beharangozott revízió idősebb, családos embereket fenyegetett volna existenciájában.

Az Uj Kelet bukaresti tudósítójának a parlament folyosóján alkalma volt hosszabb beszélgetést folytatni ebben a kérdésben Dan Sever dr. egészségügyi miniszterrel. Dan Sevr dr. kijelentette munkatársunk előtt, hogy a fogászok kérdését egy bizottság tanulmányozza a minisztériumban. Ez a bizottság 2-3 hónap előtt nem készülhet el munkájával, amelynek alapján a minisztérium a fogtechnikusok kérdését rendezni fogja. Arra a kérdésre, hogy mi igaz a készülő tömeges engedélybevonásról, a következőket mondotta

az egészségügyi miniszter: — Irja meg, hogy a fogászoknak nincs okuk a nyugtalanságra. A bizottság munkája odairányul, hogy a fogászok működésével kapcsolatban felmerült anomáliákat kiküszöbölje. A minisztérium azonban a szerzett jogokat respektálni kívánja és az engedélybevonások olyan személyeket illetnek, akik nem tettek eleget az 1923 évi törvény utasításainak.

Még mindig csak 100 Lei
Egy métermázsa prima vastag hántott tűzifa házhoz szállítva.
a Stotter-cégnél
Str. Nouă (v. Uj-ucca) 59.
Telefon szám 800.

Butorrézveretekre van szüksége!

Nem kell külföldről hozassa. Legjobb kivitelben, legolcsóbban gyártja a legszebb moelleket

Az OMEGA Fémárugyár

Cluj, Str. Cărămidarilor 10.

Vaskereskedőknek és butorgyárosoknak nagy árkedvezmény.

MOST JELENT MEG

Dr. KOHN HILSEL: A palesztinai kolonizáció

Az első magyar nyelvű könyv, amely rendszeresen összefoglalva ismerteti: A palesztinai kolonizáció ötvenéves történetét; a palesztinai kolonizáció módszereit, tárgyi és személyi tényezőit; a kolonizáció közgazdasági és pénzügyi problémáit.

Ára 60. lej. — Megrendelhető: Az Uj Kelet könyvosztályában.

Tavaszi ruhák festése, tisztítása megkezdődött Czinknél Cluj.

1929. február 5.
...krékpárküllő...
...enna gyanánt...
...fontos kiegészítő...
...állomásként. Ugy...
...a földbe veze...
...tornához hozzá...
...arral erősítjük a...
...ötöt legrövidebb...
...rendelkezésünk...
...akkor gy négy...
...smlemez helye...
...ban egy méter...
...orrasztjuk hozzá...
...n...
...nál a villámcsa...
...s a szikraközze...
...csoló felszerel...
...antenna leveze...
...ték van hozzá...
nüsor
európai
Budapest, 9.15: ...
...12.20: Ci...
...ramofonhangve...
...elvoktatás. 19: ...
...enekari hangve...
...movszky Mária...
...ke hegedűbrá...
...ézés, időjárásje...
...Cigányzene. —
...angverseny. 19: ...
...Utána Köny...
...0: Hangverseny...
...ekések közre...
...Tánczene. —
...Három a kis...
...badása. — Brim...
...Frankfurt, 20.15: ...
...altag című ope...
...Hamburg, 18: ...
...1.15: Mandolin...
...Kamarazene. —
...nd. 20.30: Ze...
...Prága, 20: R...
...operájának elő...
...5: G. Puccini...
...ájának közveti...
...Budapest, ...
...eny. 9.30: Hi...
...dőlés, hírek, ...
...Gramofonhang...
...Szabadegyetem...
...m. minisztérium...
...17.40: Magyar...
...ának hangver...
...relvecke. 19.20: ...
...imás c. operett...
...ldőlés, hírek. ...
...na: Bachmann...
...életáni hangver...
...dás. Utána esti...
...6.30: Zongora...
...l (szoprán) köz...
...Operaelőadás...
...ach-opera. Kö...
...hienzka Kramm...
...azene. Leipzig...
...lfred Holländer...
...Egy opera köz...
...30: Jazz-zene...
...valzerei. Ná...
...szoprán) hang...
...ár Luxemburg...
...közvetítésé...
...zásokat gyor...
...san szállítuuk

Allegro ma non troppo

Jon Minulescu háromfelvonásos vígjátékának bemutatója a Magyar Színházban

Hétfőn este a Magyar Színház Jon Minulescu, a kiváló román költő egy három felvonásos vígjátékát — Allegro ma non troppo címűt — mutatta be szép, meleg sikerrel. A konjunkturán meggazdagodott gyáros és a drámaival beérkezett író életproblémája a darab tengelye. Körülötte forog két nő szerelmi sorsa, a gyáros felesége, aki az író szereti és egy fiatal, kikapós özevegő, akire viszont a gyáros vetett szemet. A gyáros valamikor újságíró volt, tehát megmaradt benne a drámaírói ambíció és elhatározta, hogy minden körülmények között barátjával mársulva megírja életművét. Minden rendben van, csak a dráma végkifejlése fölött nem jött még létre egyezés. A gazdag, a férj becsülete védelmében vért akar és amikor a drámai cselekmény a kritikus csúshoz ér, követeli, hogy a híves a parázna asszonyt és esábitóját két lövéssel — pakk, pakk! — durranítsa le.

Ezt a követelést a drámaíró avultnak, korszerűtlennek és ki nem elégítőnek tartja. Család birtokháborítást mai ember nem kíván a gyilkossággal. Épen ellenkezőleg: a legmesszebbre megbocsátással. A vitát a publikum döntésére bízzák. Megkérdezték a ház cselédjét, az úgynököt, a ház urát. A vélemények megoszlanak, nem egyöntetűek és mielőtt a színdarab megíródna, a dráma a valószínűségben játszódik a gyáros vidéki kastélyában. A ház ura vadászaton van, az elvált barát és feleség párás szerelmi közharc után összecsokolódik, jön a vadász a puskával és drámai elveihez híven mindkettőjüket le akarja csurantani. Csak az első pillanatokban akarja, azután leveti a régi módi gondolkodást, gyorsan kitalálja, hogy ezek nyilván az ő megtrágyására eljártak a tervezett dráma utolsó felvonását. Ezt a meggyőződését a drámaíró tiltakozása sem tudja kitépni belőle és ezután a bohém még jobban bírja a gazdag bizalmát.

A harmadik felvonás, mely a legmozgalmasabb mind között, már teljesen az író hűfoga jegeiben zajlik le. Tele van kaegatő, franciáson friss, lüktető öflettel, helyzetkomikummal, poétikus fordulatokkal, kedves kiszólásokkal. Mielőtt le hull a függöny, a legteljesebb happy end. Tóth Eleknek osztották ki a főszerpet, aki végig élvezetesen ábrázolta a gond nélküli, a szűjas, a fontoskodó, a mindenkivel többet tudó, a vagyonszerzésben szívós, de női dolgokban pipogya parvenüt. Mészáros Béla játszotta az író, elegáns, keserű fölényel. Poór Lili az úrnő szerepében meglepő artszhikummal egyesítette az erkölcsös házasszonyt az okos szeretével. Mihályffy az úgynököt játszotta olyan izés félszűszűggel, hogy több alkalommal nyílt tapsot kapott. Izsáky Margit és Coppán Flóra kis szerepekben nyújtották élvezetes alkítást. A fordítás gördülékeny, szép és plasztikus nyelvű volt. Janovics Jenő avatott keze akál való. Az előadás a szerző is végignézte és többszöri hívásra a második felvonás végén a lámpák elé jött.

(sz. i.)

Az Erdélyi Keren Hallszód nagynevű vendégek, Dr. Abeles Ottó,
a Wiener Morgenzeitung v. f. szerkesztőjének művei:

Die Genesung
Kötemények. Ára kötve 60 lej.

Besuch in Erez Israel
A szerző legutóbbi palesztinai tanulmányútjának leírása. Ára kötve 62 lej.

Haphatón az Uj Kelet könyvostályában.

Vérátömlesztéssel gyógyítják a rákbetegséget

A cukorbetegség kezelését megkönnyítik

Berlin, február 4. — Az orvostudomány két fontos fölfedezését adja hírül egy berlini szaklap. A cukorbetegség kezelésének könnyítéséről van elsősorban szó, amit a heidelbergi poliklinika két vezető orvosa: Wassermann és Schäffer doktorok próbáltak ki biztos eredménnyel. A cukorbetegség elleni hatásos gyógyszert, az «inzulin»-t ugyanis eddig a bőr alá fecskendezték, ami sok kellemetlenséggel járt. Próbálták pilulában, nyelés után a szervezetbe juttatni az inzulint, de ezt a szert az emésztő nedvek megsemmisítik és hatástalanítják. Megpróbálták belégzés vagy a nyelvre való dörzsölés után a szervezetbe juttatni az inzulint, de ez a kezelés a gyakorlatban csődöt mondott. A két orvos most

szippantás után juttatja a szervezetbe az inzulint, amelybe boraxport hűtenek. A por nem izgatja az ory nyákhártyáját és a szippantást követő harmadik órában a vér cukortartalma 25 százalékkal, a negyedik órában 50 százalékkal csökken. Egyelőre még teljesen nem kapcsolják ki a befecskendezést, de könnyű eseteknél egyedül a második fontos orvosi eljárás a rákbetegség leküzdésére vonatkozik. A moszkvai Vérátömlesztési Intézet olyan fiatal egyének vért ömlesztette át rákbetegbe, akik immunisok a rákbetegséggel szemben. Meglehetően állapítani, hogy ez az eljárás különösen a betegség kezdő stádiumában kedvező hatást tett a paciensekre.

A nagyváradi Chevra Kadisa impozáns manifesztációja Leitner Lázár mellett

A neolog hitközség képviselőtestületi választása

Két évszázad verejtékes és gigászi küzdelmei után a nagyváradi Chevra Kadisa a jövő esztendőben ér el kétszáz éves fennállásának jubileumához. A Chevra Kadisa ez alatt a kétszáz esztendő alatt olyan zsidó intézményeknek alapját vetette meg, amelyek örökéletűek és Nagyvárad zsidó közéletének házsait képezik. Az utóbbi években Leitner Lázár elnökle alatt a Chevra Kadisa fejlődésének csúspontjára jutott. Az elnök páratlan agitátora és ügyszeretete minden vonalon érezte a maga hatását és az egylet ezalatt a pár év alatt minden problémáját a legnagyobb sikerrel oldotta meg. Ami azonban az egylet munkájában a diszharmoniót képezte, az egészen egy személy köré limitálódott. Affér volt, mely éveken keresztül tartotta izgalomban a Chevra Kadisa közgyűléseit. Spitz Zsigmond, a Chevra Kadisa titkára évek óta ütközik össze a Chevra Kadisa tagjainak véleményével és ellenszenves, erőszakos és kiméletlen fellépésével valósággal megkecsérette egy a Chevra elnökének, mint a Chevra vezetőségének működését. Spitz Zsigmond éveken keresztül brutálította a Chevra Kadisa tagjait és merészségében annyira ment, hogy legutóbb Leitner Lázárt lakásán sértette meg a legdurvább módon. Spitz viselkedése annyira felháborította Leitner Lázárt, hogy benyújtotta lemondását a Szentegyletnek és bár ezt indoklás nélkül tette, mindenki tudta, hogy a lemondás oka Spitz Zsigmond magartartása volt. Most már általános meggyőződésé vált, hogy Spitzzel együtt dolgozni lehetetlen. Hosszu közgyűlési

harcok után végre júniusban a Chevra közgyűlése felmondó levelet küldött Spitz Zsigmondnak, hogy ezzel véget vessen az évek óta dúló viszályoknak. Ami Spitz felmondását megelőzte, az az a körülmény volt, hogy a titkár fantasztikus követelésekkel lépett fel az egyesülettel szemben. Spitznek 8 ezer lej havi fizetése volt és emellett őt illette az általánosított alapítványok öt százaléka is. Egy alkalommal egy Amerikába kivándorolt nagyváradi zsidó más felmüllő lejt ajándékozott a nagyváradi zsidó kórház szűlészeti osztályának. Ugyanakkor a Joint felmüllőt juttatott erre a célra. Spitz azzal az elképesztő követeléssel lépett fel a Chevra vezetőségével szemben, hogy ebből a kétmillióból is neki juttassák az öt százalékot. A tárgyalások során Spitz olyan agressziven és követelősen lépett fel, ami azonnal, hat hónapra szóló felmondását vonta maga után. A Chevra Kadisa vasárnapi ülése Leitner Lázár benyújtott lemondásával kapcsolatosan újra tárgyalás alá vette Spitz Zsigmond ügyét. Freund Lajos alelnök nyitotta meg az ülést, aki felolvasta Leitner Lázár lemondó nyilatkozatát. Vázolta érdemeit, méltatta fáradságát és páratlan agitátora működését. Felsorolta azokat a tényeket, amelyekkel Leitner Lázár a Szentegylet intézményeinek létesítéséhez hozzájárult és kijelentette, hogy nem engedhető meg az, hogy egy türhetelelen viselkedésű titkár miatt ez az ember lemondjon tisztességéről. Az elnök után Wasserstrom Sándor, Kohn Dávid, Mittelmann Jakab, Reich

Elián Viktor és Fia
Cluj (Kolozsvár) Telefon Interurbán 10-26

Ajánlja **borait, likör-, rum- és egyéb szeszitalait.**
Különlegességgel:

Finom-vegyes, Ringató, Édesleányka, Roulande (Szurkebarát) és Muskotály,
valamint Asztali, Érmelléki, Rizling és Leányka borai, melyek felügyelete alatt állanak.

Utazó urak! Hotel Park
(vis a vis gara Satu-Mare)
Restaurant Katz **המלון החדש** **החדש**
híves házi konyha, gyors és ügyes ki szolgálás. Garantiált éregetes szobák kaphatók.

József elnök, Guttmann Sámuel, Freund Hermann, Rothbart Ede, Bernát Bertalan és Berkovits Bernát szólaltak fel hasonló tenorban, hangsúlyozták, hogy Spitz Zsigmond felmondását jammá elsejével lejárnak kell tekinteni. Az elnök szavazásra tette fel a kérdést és a közgyűlés 27 szavazattal 6 ellenében elbocsátottnak deklarálta Spitz Zsigmondot. Ezután a közgyűlés monstre küldöttséggel alakult át, mely tisztelteti Leitner Lázárt, biztosította a Chevra szeretetéről támogatásáról és kérte, hogy vonja vissza lemondását. Bár Leitner Lázár, még nem nyilatkozott arra vonatkozólag, hogy lemondását visszavonja, avagy sem. Nagyváradon a közgyűlés határozata általános meglepetést váltott ki.

A neolog hitközség képviselőtestületi választása

Megírta az Uj Kelet, hogy a nagyváradi neolog hitközség képviselőtestületi választását annakidején megsemmisítették. Az új választást vasárnap tartották meg óriási érdeklődés mellett. Perzel Adolf elnök nyitotta meg a gyűlést, míg a szavazóbizottság tagjai: Huszár Adolf, Sebők Béla, dr. Fehér Márton, Faragó Viktor, dr. Ehrlich Kálmán és dr. Bárdos Imre lettek. Délután két óraker fejezték be a hivatalos lista készítését. A választáson a hivatalos lista került ki győztesként, amelynek tagjait három évre választotta meg a közgyűlés. Az ellenzéki listára: dr. Ney Pál 2 esztendői, Lengyel Miklós pedig egy esztendői mandátummal választattak be a vezetőségbe. Az új képviselőtestület a következőkből áll: Atlasz Lajos, dr. Bárdos Imre, Erdős Zsigmond, dr. Ehrlich Kálmán, dr. Fehér Márton, Fehér Miksa, Gerő Zsigmond, Grünwald Jenő, dr. Konrad Béla, Lechner József, Lichtmann Miksa, Rácz Ferenc, Reich Armin, Róna Armin, Schiller Sándor, Schwartz Mór, Sonnenfeld Gusztáv, dr. Stern László, Stern Soma, Szemere Miklós, Vadász Gyula, Vidor Manó, dr. Virányi Lajos, dr. Waldmann Béla. Ezek valamennyien a régi vezetőségnek is tagjai voltak. Rajtuk kívül: Barla Artúr, Bartha Jenő, Bris Sándor, dr. Fehér Adolf, dr. Fischer Imre, Hajós Sándor, Halász Armin, Hevesi Nándor, dr. Kádár Elek, dr. Kepes Miklós, dr. Ney Pál, Lengyel Miklós és Stern Soma lettek a képviselőtestületbe beválasztva.

Könyvelési és üzleti könyvek
különleges vonalazását készíti a **Cartea Românească** könyvgyár — Cluj pontosan, jól és olcsón

— Dési előfizetőinkhez. Tudomásunkra jutott, hogy illetéktelen egyének az Uj Kelet részére díjakat inkasszálnak. Szükségesnek tartjuk közölni, hogy inkasszó megbízása lapunk részéről kizárólag Singer Zoltán urnak, ottani fiókiadóhivatalunk vezetőjénkre van. A jövőben csakis a neki feljesített fizetéseket lesz módunkban elismerni. *Olcsó gramafon és legjobb lemezek a „Safruth”-ban Cluj, P. M. Viteazul.

Szerda, 1928. február 5.

Rét

Maga a

(Bucures Kelet tud.)

készületben

Wiener Be

iben közö

most ujal

alótt álló

yult. Mege

Generalá a

Wiener Ba

gyalásokr

az a céljuk

intézet tek

yállalni a

gyalások s

kérdések n

pénzügyi

tek a tra

sik azon

és a tárgya

Értesülése

különösen

tevékenysé

Fuzió s tá

Chrissovele

mán között

ret tulságo

— Az A

f. hó 9-én d

lézet helyi

22-24) LV

az alább

1928. évi n

ág jelenté

szeg felmen

tasztmány

megválaszt

sek indítvá

kik a közg

gak tisztele

nyak részv

déli 12 óra

nyugta élle

veskedjenel

Kilátás v

gyár szaná

Kelet isme

tolen teme

börgyár ne

gosott szan

lényege az

nagyhitelez

csásig venn

DEV

Zürich —

Newyork

London

Páris —

Milano —

Prága —

Budapest

Belgrád

Bukarest

Varsó —

Bécs —

Berlin —

Közgazdaság

Rét bankfuzió és több más tranzakció van perfektuálás előtt a bukaresti pénzpiacon

Maga a Banca Nationala inspirálja a főkekonzentrációt

(Bukaresti-Bukarest, február 5. Az Uj Kelet tud.) A bukaresti pénzpiacon előkészületben levő tranzakciók és főke-Wiener Bankverein között folyó tárgyalások között tudósítást az Uj Kelet, most újabb tervekkel, perfektuálás előtt álló fuziókkal és üzletekkel bővült. Megemlékeztünk például a Banca Generala a Tării Românești és a bécsi Wiener Bankverein között folyó tárgyalásokról, amelyeknek tudvalevőleg az a céljuk, hogy a nagy osztrák pénzügyi intézet tekintélyes érdekeltségét kíván yallalni a Banca Generalánál. A tárgyalások során komplikált személyi kérdések merültek fel, amelyek miatt

pénzügyi körökben már kételkedtek a tranzakció sikerében, ugylát-szik azonban sikerült a nehézségeket eliminálni

és a tárgyalások befejezés előtt állanak. Ertesztéseink szerint a bécsi nagybank különösen parj téren akarja romániai tevékenységét kifejteni.

Fuzió tárgyalások folytak a Banca Chisoveleoni és a Banca de Credit Roman között is, de mert az előbbi intézet tulajdonosan angaszálva van a bécsi

Niederösterreichische Banknál, amely tavaly meglehetősen kritikus helyzetből segítette ki, a tárgyalások megszakadtak. Erre

Erre a Banca de Credit Roman más orientációt keresett és hír szerint rövidesen átveszi két nagy német bank romániai képviselőit.

Befejezett tény a Banque Belge pour l'Etranger bukaresti fiókjának fuziója az ugyancsak belga érdekeltségű Banca Comerciala Română-val. Abszolút mértékadó helyről származó információink szerint

a fuzió után a Comro 300 millió lejre emeli fel alaptőkéjét.

Fuzió tárgyalások folynak a Banca Agricol és a Banca de Scont között is. Mindkét intézet liberális érdekeltségű és fuziójuk esetén

a Banca Agricola önállósága megszűnik.

Beavatott körökben úgy tudják, hogy az egyre erősebb lendülettel folyó főkekonzentrációs műveleteket közvetve maga a Banca Nationala dirigálja és inspirálja.

Az Arad megyei Takarékpénztár február 9-én délután 5 órakor tartja az ülést helyiségében (Bul. Reg. Maria 22-24) LVIII. évi rendes közgyűlését az alábbi tárgysorozattal: (Az 1928. évi mérleg és a felügyelőbizottság jelentésének előterjesztése, esetleges felmentvények megadása, a választmány 9 tagjának két évre való megválasztása valamint a részvényesek indítványai. A t. részvényeseket, kik a közgyűlésen résztvenni óhajtanak tisztelettel meghívjuk és felkérjük, hogy részvényeiket f. évi február 7-én déli 12 óráig az intézet pénztáránál nyugta ellenében letétbe helyezni szíveskedjenek. Az igazgatócskák.

Kilátás van a temesvári Krausz-börzse szanálására. Annakidején az Uj Kelet ismertette elsőnek a fizetőkép-telen temesvári Krausz György & Co. börgyár nagyobb hitelezői által kidolgozott szanálási tervet, amelynek lényege az, hogy ah atalmas üzemet a nagyhitelezőkből alakított részvénytársaság vennie át. Az érdekelt bankok

legutóbbi értekezletükön tulajdonos részben el is fogadták a szanálási tervet és mint temesvári tudósítónk jelenti, a 82 millió lej alaptőkével kontemplált részvénytársaság részvényjegyzése sikeresen folyik már. A bank- és áruhitelzők eddig 20 millió lejt jegyeztek le és kilátás van arra, hogy a még hiányzó 12 milliót is lejegyzik február közepéig a többi hitelezők.

A nagyobb vállalatok február 28-ig adhatják be adóvallomásaikat. Bukarestből jelentik: A bukaresti kereskedelmi és iparkamara intervenciójára Madgour helyettes pénzügyminiszter hozzájárult ahhoz, hogy a nem részvénytársasági alapon működő nagyobb vállalatok február 28-ig adhatják be adóvallomásaikat.

Omega céggel rézveretgyár alakult Kolozsváron. Kolozsváron a Tég-lás ucca (strada Căramidarilor) 10 sz. alatt Omega céggel butorrézveretgyár alakult, amely felszerelésével és berendezésével egyike az ország legjelentősebb butorrézveret gyárainak. A gyár főképen butorrétekek készítésével foglalkozik, amelyeket az ország

területén a legkövetkezőbb állít elő és rendelésre a legkülönbözőbb modelleket is szállítani tudja. Gyártmányai minőségben, szépségben a külfölddel is felveszik a versenyt. A gyár tulajdonosa Léb Henrik.

Színház - Művészet

A Magyar Színház műsora:

Szerda, este 9-kor: Az utolsó Verebély lány. (Operette újdonság 10-szer. Bérletszűneiben, Kondor Ibolyával. Napi bérlet 25 szám, B. Sorozatszám: 253.)

Csütörtök este 9-kor: Lili. (Operette repriz, új betamulással és új szerep osztással, Kondor Ibolyával. Napi bérlet 25 szám, E. Sorozatszám 253.)

Péntek este 9-kor: Kiss és Kis. (Operette-újdonság először. A Hamburgi menyasszony szerzőjének legújabb operettje. Betegh Bébével, Kun Magdával, Tompa Bélával, Ihász Aladárral. Première bérlet 27 szám. Sorozatszám 254.)

Szombat délután fél 4-kor: Gyurkovics fiúk. Ifjúsági előadás nagyon olcsó helyárakkal. Kondor Ibolyával Betegh Bébével, Sólyom Győzővel, Tompa Bélával, Ihász Aladárral. bevezető előadást tart: Kende János. Sorozatszám 255.

Szombat este 9-kor: Kiss és Kis. (Operette-újdonság. 2-szer. Napi bérlet 25 C. Sorozatszám: 256.)

Vasárnap délután fél 3-kor: Erdésleány. (Kondor Ibolyával. Mérés-kell helyárakkal. Sszám: 257.)

Vasárnap délután fél 6-kor: Eltört a hegedűm. (Operette-újdonság Karácsonyi Hível, Betegh Bébével, Kun Magdával, Sólyom Győzővel, Tompa Bélával, Ihász Aladárral. Rendes helyárakkal. Sorozatszám: 258.)

Vasárnap este 9-kor: Kiss és Kis. (Operette-újdonság 3-szor. Napi bérlet 26. szám A. Sorozatszám 259.)

Hétfőn este 9-kor: Kiss és Kis. (Operette-újdonság 4-szer. Napi bérlet 26. szám, B. Sorozatszám: 260.)

A Magyar Színház mozi-műsora:

Pénteken (utoljára!) fél 4 és fél 6 órakor: Howard Jeffris bűnpöre — Ki a gyilkos? Helyárak: 30, 20, és 10 lej. Szerdán 3-kor 5-kor és 7-kor Mézes-hetek

Csütörtökön 3-kor, 5-kor és 7kor: Mé-

zesetek. Pénteken 3-kor, 5-kor és 7-kor: Mézes-hetek.

A Nemzeti Színház és a Román Opera heti műsora:

Szerda: Zsidónő.

Csütörtök: Elvarázsolt királykisasszony.

Péntek: Szóktetés a szerályból.

Szombat: Nincs előadás.

Vasárnap délután: Bohémek.

Vasárnap este: Medea.

A színházi iroda közleménye:

Ma este: Utolsó Verebély-lány. A legnagyobb sikerű operette-újdonság, az Utolsó Verebély-lány kerül ma este színre tizedszer. Mivelhogy a ma esti előadást bérletszűneiben tartják meg, az összes páholyok és szöllyejegek is a nem bérli közönség rendelkezésére állanak.

Ma, holnap és holnapután utóljára: Mézes-hetek. Amióta a Mézes-hetek című vígjátékot vetítik a magyar színházban, azóta rengek a falak a jóízű kacagástól. Európa legragyogóbb vígjáték-attrakciója a Mézes-hetek s mindenki aki végignézi, azzal az érzéssel jön ki a színházból, hogy még soha olyan jói nem mulatott. Csak még három napig látható: Ma, holnap és holnapután. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órakor. Helyárak: 30, 20 és 10 lej.

Kiss és Kis. Pénteken este nagy operett-premiéreje lesz a magyar színháznak. A tavalyi budapesti színházi évadnak óriási sikerű, színes és változatos operette-újdonságát, a Kiss és Kis-t fogják bemutatni. A Kiss és Kis zenéjét a Hamburgi menyasszony komponistája, Vincze Zsigmond írta. Budapest legnagyobb színházában, a 2500 nézőt befogadó Városi Színházban 50-szer adták a zsufolt ház kitörő, hangos tetszése és lelkesedése közepette. A Kiss és Kis premieréje pénteken este, második előadása szombaton, harmadik előadása vasárnap, negyedik előadása hétfőn este lesz. Valamennyi előadás pont 9 órakor kezdődik. A nagy érdeklődésre való tekintettel jegyekről tanácsos előre gondoskodni.

Holnap este: Lili — Kondor Ibolyával Hervé örökéletű, ragyogó szépségekben gazdag, csipkefinomságu operetteje, a Lili kerül színre holnap este teljesen új beaulással és új szereposztással, rendes bérletfolyamban, a parádés cimszerepben Kondor Ibolyával.

TÖZSDE

Valutapiac 1929 február 5 (Rador)

DEVIZÁK	Kolozsvár	Zürich		Páris	Bukarest	Budapest	Bécs	Prága	Newyork
		Nyitás	Zárát						
Zürich	3251-3216	—	—	492	8215	11930	13694	65005	1923
Newyork	166-167	—	51998	255930	16650	57360	71180	3380	—
London	806-807	252110	2521	12410	807	2781	345175	16393	485
Páris	653-654	20	31	—	652	2241	2782	13265	39075
Milano	274-275	212125	272050	13390	87250	3061	3723	17687	62325
Prága	492-493	15	3850	—	495	1697	2106	—	256
Budapest	2902-2905	906650	90750	—	2910	—	12499	58925	—
Belgrád	—	91260	91262	—	292	1607	1249	5933	176
Bukarest	—	31	250	1540	—	34450	42737	2032	0050
Vársó	—	58	30	—	1870	6430	7980	37887	—
Bécs	2340-2342	7307	7307	—	2347	8056	—	47477	—
Berlin	3965-3968	12338	12340	—	3970	13627	16914	80320	—

Száz lej árfolyama: (utó) Zürich 31250, Páris 1540 Budapest 345—, Bécs 42787, Prága 2034

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 3 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 5 lej. Állástkeresőknek 30 százalék kedvezmény. Ap óhirdetések díja előre fizetendő. Jelleg levelet csak egy továbbitunk, ha portó bélyeg mellékelve van. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej.

Ügyvédi irodai teendőkben jártas, gépelő fiatalember vagy kisasszony felvétetik. Ügyvéd Deák F. u. 43.

Asszonyok hírcse!

Az általános közkeletűek érveadó Dr. Szentpétery Lajosné-féle Szakácskönyv harmadik bővített kiadása új átdolgozásban, 800 kipróbált recepttel és igen sok illusztrációval most jelent meg. E „Szakácskönyv” minden háztartásban nélkülözhetetlen. Tartalmazza a leveles, sült, főzelékek, tészták, krémek, fagyalok és minden ételcíműek gazdaságos, kímélő és könnyű elkészítési módját. Zöldségfélék, befőtt-étektől és befőtési módját is. Kapható az Uj Kelet könyvszertályában és Tordán a kiadónál: Fűssy József könyvkereskedésében. Fűzve 100 lej, díszkötésben 130 lej.

február 5.
Hotel Park
Satu-Mare
Sámuel, Freund
Bernát Ber
szólaltak fel
súlyozták, hogy
ndását január
tekinteni. Az
a kérdést és a
6 ellenében ol-
Spitz Zsigmon-
stre küldött-
tisztelgetti Leit-
a Chebra sze-
és kérte, hogy
t. Bár Leitner
ozott arravonat
at visszavonja,
a közgyűlés
elégedést vál-
ség képvis-
alasztása
hogy a nagy-
z képviselőse-
dején megsem-
tást vasárnap
klődés mellett,
ta meg a gyű-
ág tagjai: Hu-
r. Fehér Már-
hrlich Kálmán
k. Délután két
atalos lista ke-
atalos lista ke-
nyek tagjai
meg a közgyű-
dr. Ney Pál 2
lós pedig egy
l választattak
képviselőstü-
Atlasz Lajos,
Zsigmond, dr.
er Márton, Fa-
nd, Grünwald
eichner József,
Ferenc, Reich
philer Sándor,
d Gusztáv, dr.
Szemere Mik-
dor Manó, dr.
dmann Béla.
vezetőségnek
kívül: Barla
s Sándor, dr.
Imre, Hajós
evesi Nándor,
és Miklós, dr.
és Stern Soma
be bevélaszt-

Hotel „Terülj asztalkám“

12

Irtta: CATHERINA GODWIN,

Egyelőre átgyúrták új emberré és finanszírozták a tervét. Mr. Top pedig, aki ugyilátszik valóban lángész a rendezés művészetében, olyan propagandát kezdett, amely egyszerűen elkápráztatta az embert. Egyszeriben a dollárkirályok és koronás fejedelmek közelébe furakodott. Isten tudja, mi módon és tüstént felkeltette a hatóságok érdeklődését. Talán szuggesztív volt, mi belőle radt? Mintha az egész világ ténykedési láza az egykor oly nyugodalmat Mr. Topban „szszegeződött volna.

Sia unak mit sem kellett tennie. an nál többet tettek vele. Ide tolták, oda tolták, automobilban rázatták, repülőgépre ültették és minden oldalról lefényképezték.

Nemsokára közelgett a nap, melyen súlyos léptekkel pénzelőinek körébe kellett lépnie. Titokban még kissé féltős volt; de hogy megnőtt az önérzete és bátorsága. mikor hallotta, hogyan referálnak a legelső kulturországok legkiválóbb tudósai, technikusai, gondolkodói és nemzetgazdászai a teréről. És Mr. O'Neil! Csak annak lehet fogalma a hírneves reklámfőnök tulajdó és excentrikus munkacerejéről, aki ismeri őt. Sárga képű apró emberke. aki sosem nevetett, de reklámban a legvadabb tréfákat megengedte magának. Olyan volt, mint egy számi, merev, mint az álarc, de szellemileg olyan fürgő, mint azok az artisták, akik a legnagyobb biztonsággal hajigálják a kést és soha egy hajszálya sem yétk el a célt.

Immár készen volt minden: a kiadások és a nyereség célirányzata — az óriási telek és a 300.000 dolláros pályadíj a „Terülj asztalkám“ legjobb legjobb építészeti tervezete részére.

A mammut-tröszt ügynökei már szanaszét cikláztak a különböző államokban, hogy minden téren megnyerjék a terv számára a nagyokat és legnagyobbakat és már ma, jelenthette szerény büszkeséggel Top ur az alakuló gyűlésen, 483.000 jelentkező volt a 25.000 lakostályaival bíró hotel megnyitásának idejére.

Kétségtelenül hatalmas üzlet, habár eleinte a kiadások is szédítőek. De mit bánják ezt a főrésztvevők, ha egy éven belül megtízszerezhetik, sőt megszázsorosíthatják a tőkájüket! A pénzfejedelmek régen kiléptek kezdetbeni rezerváltságukból.

Mr. Top már annyira volt, hogy a későn jöttek valósággal kérelték, hogy vegyen át tőlük még egy kevés tőkét.

A tömeg is kezdte felfogni, hogy itt nagy ügy volt készülöben, kezdte gyánítani, hogy az új terv monumentális lesz — modern Babel tornya épül, mely azonban nem zavart szit a népek között, hanem a megértés szolgálatában áll: a haladás temploma, a kor vakmerő vívmányainak emléklöve lesz.

Ugy tetszett csupán, vagy valóban mindenütt megbabonázta az embereket az az ötlet, amely minden mélyebb meggondolás nélkül Sin ur agyából kipattant az óceánjáró fedélzetén?

John Sin! Már is csengése volt nevénck, ismerték széles vállát és su-

lyos koponyáját a számtalan propagandafilm valamelyikéről, amely az óriási hotel keletkezését távoli világrészekben bemutatta.

Nők és férfiak megszámlálhatatlan sokadalma tolongott a trust helyiségeiben — állásra vágytak a „Terülj asztalkám“-ban. Micsoda ötlet. Hiszen maga is dollármilliomos lesz az, aki csak egy évig is portás ebben a hotelben és a gazdagok leggazdagabbjainak borralalóit bezsebelheti.

Voltak sokan, akik morogtak és gnyolódtak, mert nem hittek a nagy célban. Az egészről nem lesz egyéb, mint óriási biófi, gigászi tingli-tangli, amely heréket fog hizlalni.

Igy fecsegték az irigykedők, de azért aki tehette, beszerzett magának annyi részvényt, amennyit csak bírt, mert minden egyes új emelettel, amely felépült, magasba szökkentek a részvények is.

A munka lázasan folyt. Ezer meg ezer kéz dolgozott, hogy befejezze az óriási palotát, ezt a raffinált építményt architektónikus csodát, melyen meleg esetére szolgáló hűtőköszülékek és titokzatos összekötő vasutak szövevényes hálózata húzódott keresztül-kasul.

A második pincesorban állt az «orgona». Ez a számtalan jelzőlámpával emeltyüvel, hallgatóval és kapcsolóval ellátott készülék volt a cső, drót- és sinhalózat központja. Mr. Toptól kapta a nevét.

— Itt fog Ön ülni! — kiáltott Top ur és rácsapott Sin ur izmos vállára. — Halló! Halló! Micsoda óhajokkal ki nozzák majd! Tesék, tessék, foglaljon csak helyet!

Alig tette rá Sin ur husos kezét a kapcsolóra, a hallgatókagylók automatikusan fejéhez simulak és már megint lefényképezték.

Barátunk haragosan morgott, máris zugott a feje és égott a talpa, mint egykor, amidőn még kis ügynököske volt nem pedi ga hatalmas hotel megalapítója.

— Várjon csak — vigasztalta Mr. Top —, majd, ha mind az 1866 lift működik, majd ha a folyósókon hangtalanul siklanak a futószőnyegek és a mozgó lépcsők fáradság nélkül viszik a magasba az embert, majd akkor paradicsomi nyugalom fog itt honolni. Jöj jön — sürgette — a propaganda osztályra kell mennünk!

Ezekben a mozgalmak, forró hetekben Top urnak sasorrán ülő éles szeművege körül úgy burjánzottak a szep-lők, mint agyában az új gondolatok.

Sin ur izzadt és sóhajtozott, társa már megint valami új tervezetet húzott elő zsebéből. Sin ur már ismerte ezt: a szorgalmas amerikai minden hétfőn szerkesztett egy új propagandadarjegyzéket, minden kedden új propagandafilmeket pergettek le és Mr. Sin hire-neve hétről-hétre szélesebb rétegekben terjedt el.

XVIII.

A nagy hotel emeleteivel egyitt emelkedett a magasba Sin ur hirneve

is. Ha tükörbe nézett, idegent látott, már alig ismert rá önmagára! Már alig ismert rá saját tervére, mely szédítő tempóban közeledett a megvalósulás felé. S e megvalósulás meghaladta terveit, túlnötte őt magát és korának összes kimagasló elméit szolgáló latába állította.

Saját személye eltörpült az óriási épületváz mellett és a merészen tornyosuló tömegek, amelyeket neki kellett volna képviselnie, elnyomták őt. — Vajjon sikerül-e? Vajjon beváltja-e majd a vállalat mindazt a tengernyi ígéretet, a melylyel a prospektusok kecsegtettek? Beváltja-e mindazt, amit a «Terülj Asztalkám» napilapja és rádióhullámai tizenhét nyelven kiáltolnak szét szerte a világon?

Az ügyes O'Neil ur mindig más és más oldalról világitotta meg a vállalkozást. Valóban csábító is volt ez a hatalmas «Terülj Asztalkám», a hatalmasok és leghatalmasabbak légyott-helye, minden nagy gondolat és találmány középpontja. De eltekintve a gondolat nagyságától, nem volt megcélzó az a lehetőség, hogy ebben a hotelben bárki ledobhatja magát a mindennapi élett ezerféle apró bilincseit? A gyakorlati kérdések bármelyikében egyéni tanácsadás várta a vendéget, aki korlátlan utazásokat tehetett a be teljesülés földjén.

Nem kell már többé Párisba, Budapestre vagy Kairóba utazni, hiszen a Terülj Asztalkám egyesíti magában e három város leglényegét. Még az időt is áthidalják: a renaissance, az antik világ és a középkor a maguk valóságában tárulnak a bámuló szemek elé. Együtt van itt minden, van bizánci, kínai, történelemelőtti osztály, minden úgy, ahogy valóban lehetett egykoron, sőt a találmányok e hatalmas sztrújé-

ben még a jövőbe is lehet pillantást vetni.

Mr. Top a kezét dörzsölte.

— A város és az állam a főrésztvevők, bár ez egyelőre még titok, a hotelnek szörnyűsége adókat kellett volna fizetnie, ezzel szemben társas viszonyban áll az államrendőrséggel s illymódon a tulajdonosok ujjai a törvény paragrafusai között motoszkálhatnak.

— Ah, milyen tárlatok nyílnak! Mr. Sin szeme csak úgy káprázott, amikor a tervezeteket olvasta, amelyek naponta futottak be a trösztökhöz, amikor a kongresszusokról értesült, amelyek a hotel választották színhelyül s amikor megtekintette a megszámlálhatatlan szabadalmat, amelyet felajánlottak neki.

Valóban a beteljesülés hotelje lesz! Hogy is volt mindeddig? Az emberek kutatva bolyongtak az utcákon, tilos vágyaik és ideáljait szívükbe zártva és minél gyorsabban telt az idő, annál magányosabb volt kiki, amint az idő elrohant felette. A Terülj Asztalkámban mindez megváltozott. — Itt ezerszeresen meghatványozódtak az élet lehetőségei, a nagy hotel valami óriási optikai lencse módjára mintegy összpontosította az időt és az életművész megtalálta itt egymás mellett a szívek nyugalmát is, meg játékát is. Itt valóban emberré nevelődjön az ember, ismeretlen legyen gond és szűkség, a földkerekségnek ezen kiváltságos partján megkísérik, hogy ne a lemondás, hanem a beteljesülés eszközeivel váltsák valóra az ember-ideált.

(Folyt. köv.)

A bolygó zsidó

Eugen Sue világhírű regénye két hatalmas kötetben — 400 lejeért kapható az Uj Kelet könyvoszt.-ban

Hirdessen az „Uj Kelet“-ben

Komoly és vig könyvek:

Fülöp Miller René: Rasputin a szent ördög, a szibériai muzsik és a nők (450 nagy oldal, 93 képpel)	ára 612 lej
Renan Ernő: Az apostolok	„ 221 „
„ Jézus élete	„ 306 „
W. J. Locke: Pujol Arisztid vidám kalandjai	„ 170 „
„ Simon de Gex megtérése	„ 238 „
Sibilla Alermo: Szeretlek, tehát vagyok	„ 170 „
Paul Langenscheidt: A férjtől a férjig	„ 136 „
Szenes Tilda: A nagyszerű házasság	„ 272 „
Szerencsés Péter: Pontopiddannak, a jelenkor legnagyobb írószénijének Nobel-díjat nyert regénye: két kötet	„ 476 „
Thea von Harbol: A Spion	„ 102 „
L. Merrick: Bűn és bűnhődés	„ 85 „
L. Osbourne: Halott János királysága	„ 119 „
Szederkényi Anna: Az asszony meg a fészek	„ 119 „
Courths Mahler: Követlek	„ 95 „
„ Győzelem	„ 115 „
„ A megmentő	„ 25 „
Osbourne: Sportszerelem	„ 25 „
Farkas Imre: Sisters takács	„ 25 „
Harland: Prospero barátom	„ 25 „
Hornung: Az új herceg	„ 25 „

Kaphatók az Uj Kelet könyvosztályában.

KIADÓH

Str

SZERKE

Ejje

ELŐFIZE

Egész

Félév

Negy

Egy

X évi

1929 Fe

* 56

Az ipa

Lo

Mond

az i

san l

sitás

gond

Azok az nevetem vis terenciák m kor megnyit aralkodott, angol szaksz fognak közö hogy a tölke ki van élvez gesen és elk egymással M lehet megá a tölke és m meg van sze tárgyalások okossággal szellemben, Amikor ip hívtuk, az a hogy a mai hézségeket, küzd, köleső lizáljuk öke rosabb együ latunk-e el amely nemo szolgálja, ha galni a mun Alapvető té regisztrálni, és az ipar íel el tudja sát. Nem le jobb bérek hirdetni, an béreket fizet

Mindenke nyos fogalm tik, hogy A ia ujjában til és hogy régi megjel régi fogalma kás és ki a daságban? vagyok az rics-nek, mi zánt futi. E vagyok alk Mindketten én egy nagy alantassabb munkaadó? összesége és nagyrésze is lött, termész nak kell le felfogások és zásban tehát je, hogy az fölött előtte kodás nélkül anélkül, hog akarnánk.

Mindig is osülni a sz nak azt a b beigazolta, h szabad presz Hiszen a visszatásiit kat a küles